

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

**Vliv měnícího se bezpečnostního prostředí ve světě na bezpečnost
České republiky**

**The Impact of the Worlds Security Enviroment Changes on the
Security of the Czech Republic**

Diplomová práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Civilní nouzové plánování

Autor diplomové práce: Bc. Milan Mastný, DiS.
Vedoucí diplomové práce: Ing. Josef Sedlák

Kladno 2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Mastný** Jméno: **Milan** Osobní číslo: **484183**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Civilní nouzové plánování**

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:

Vliv měnícího se bezpečnostního prostředí ve světě na bezpečnost České republiky

Název diplomové práce anglicky:

The Impact of The World's Security Environment Changes on The Security of The Czech Republic

Pokyny pro vypracování:

Předmětem diplomové práce bude zhodnocení vlivu měnícího se bezpečnostního prostředí ve světě na bezpečnost ČR s hlavním zaměřením na migraci a navržení možných opatření, která by mohla omezit její negativní dopad na bezpečnost státu. V teoretické části bude zhodnocen a definován současný stav dané problematiky a vybraných nástrojů ČR a EU pro potlačení hrozeb teroristických útoků a migrace. V praktické části bude analyzována aktuální bezpečnostní situace a systém boje proti bezpečnostním hrozbám v České Republice vč. provedení komparace hrozeb a Bezpečnostních strategií se Slovenskou, Maďarskou a Polskou republikou. Za pomoci výsledků SWOT analýzy budou stanovena doporučení ke zvýšení efektivity a zlepšení současného stavu. Výsledkem práce bude ucelený přehled na současný systém boje proti terorismu a migraci na území ČR a navrnutí opatření, která by mohla omezit negativní dopad terorismu a migrace na bezpečnost státu.

Seznam doporučené literatury:

- [1] BÁRTA, Miroslav, KOVÁŘ, Martin, FOLTÝN, Otakar. Povaha změny: bezpečnost, rizika a stav dnešní civilizace, Praha: Vyšehrad, 2015, 317 s., ISBN 978-80-7429-641-3
- [2] PÁNA, Lubomír a kol., Vnitropolitické a zahraničněpolitické bezpečnostní aspekty státu, České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2014, 82 s., ISBN 978-80-87472-68-2
- [3] STOJAR, Richard a kol., Bezpečnostní prostředí 2018: implikace pro obrannou politiku a ozbrojené síly ČR, Brno: Univerzita obrany, 2018, 20 s., ISBN 978-80-7582-053-2

Jméno a příjmení vedoucí(ho) diplomové práce:

Ing. Josef Sedlák

Jméno a příjmení konzultanta(ky) diplomové práce:

Datum zadání diplomové práce: **02.10.2019**

Platnost zadání diplomové práce: **18.09.2021**

prof. MUDr. Leoš Navrátil, CSc., MBA, dr.h.c.
podpis vedoucí(ho) katedry

prof. MUDr. Ivan Dylevský, DrSc.
podpis děkana(ky)

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem „Vliv měnícího se bezpečnostního prostředí ve světě na bezpečnost České republiky“ vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Kladně dne 10. 05. 2020

.....
podpis

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych na tomto místě poděkoval vedoucímu mé diplomové práce Ing. Janu Sedlákovi za odborné vedení, za trpělivost, ochotu a přínosné a cenné rady při jejím zpracování. V neposlední řadě patří poděkování mé rodině a blízkým za jejich psychickou podporu, kterou mi poskytovali nejen při tvorbě diplomové práce, ale také v celém průběhu studia.

ABSTRAKT

Diplomová práce pojednává o tématu „Vliv měnícího se bezpečnostního prostředí ve světě na bezpečnost České republiky“. Jako příslušníkovi Armády České republiky je mi tato problematika velmi blízká. Domnívám se, že migrace, terorismus a kyberterorismus mají zásadní vliv na světovou bezpečnost, stejně jako na bezpečnost České republiky. Migraci a hrozbě terorismu se diplomová práce věnuje více dopodrobna.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se zabývám zhodnocením a definováním současné hrozby teroristického útoku a migrace na území České republiky. Dále je popsána aktuální bezpečnostní situace v otázce migrace, jaká jsou z ní plynoucí nebezpečí a navržení konkrétních opatření pro zmírnění jejich možných negativních dopadů, které povedou k jejich zefektivnění. Zmíněny jsou další bezpečnostní nástroje ČR a EU pro potlačení hrozeb migrace a teroristických útoků.

V praktické části jsou stanoveny cíle a popsána metodika. Následuje analýza aktuální bezpečnostní situace a systém boje proti bezpečnostním hrozbám. V druhé části pomocí SWOT analýzy mapuji aktuální stav ohrožení terorismem a migrací. Dále se zabývám porovnáním bezpečnostní situace a bezpečnostní strategií států Visegrádské čtyřky. V závěru popisuji možný vliv zvýšené migrace na vznik hrozeb teroristických útoků. Výsledkem práce je celkové zhodnocení výsledků a přínosu výzkumu, ucelený přehled na současný systém boje proti migraci a terorismu. Závěrem jsou navržena opatření, která vedou ke zmírnění dopadu terorismu a migrace na bezpečnostní situaci v České republice.

Klíčová slova

Česká republika, terorismus, kyberterorismus, migrace, bezpečnost, Visegrádská skupina

ABSTRACT

The diploma thesis deals with the theme „The influence of the change of the world security environment on the security in the Czech Republic “. I as a member of Czech Armed Forces know this issue very well. I suppose that especially migration, terrorism and cyberterrorism have essential influence on the world security as well as the security in the Czech Republic. The diploma thesis deals with migration and terrorism in more detail. The thesis is divided into a theoretical and practical part. The theoretical part contains the evaluation and definition of current threats of terroristic attacks and migration in the Czech Republic. Current threats of migration in our state are described next. Security measures leading to decrease of the negative impact of migration are suggested. The thesis describes other security instruments of suppression of the threats of migration and terroristic attacks both in the Czech Republic but also in EU. The goals and methods of the thesis are determined in the practical part. It is followed by the analysis of the current security situation and the system of the fight against security threats. I map current state of terrorism threat, cyberterrorism and migration by the SWOT analysis. I also compare the security situation and strategies of Visegrád four. I describe a potential influence of increased migration on the formation of terroristic attacks. The result of the thesis is a general evaluation of results and the research contribution and a complete knowledge of the current system of the fight against migration and terrorism. Measures that tend to decrease the impact of terrorism and migration on the security situation in the Czech Republic are suggested in the conclusion.

Keywords

Czech Republic, terrorism, cyberterrorism, migration, security, The Visegrad group

Obsah

1	Úvod.....	9
1.1	Vymezení, charakteristika pojmů, bezpečnostní systém, bezpečnostní politika, bezpečnost státu	11
1.1.1	Bezpečnostní strategie, bezpečnostní politika	11
1.1.2	Aktuální přístup k řešení pandemie v rámci EU.....	15
1.1.3	Migrace, extremismus, radikalizace	17
1.1.4	Azylová a migrační politika České republiky.....	18
1.1.5	Aktuální statistiky nelegální migrace v České Republice	22
1.1.6	Extremismus	25
1.1.7	Radikalizace	28
1.1.8	Bezpečnostní systém.....	30
1.2	Terorismus, kyberterorismus	32
1.2.1	Terorismus.....	32
1.2.2	Nejznámější teroristické skupiny 20. století.....	40
1.2.3	Nejznámější teroristické skupiny současnosti	41
1.2.4	Kyberterorismus.....	43
1.2.5	Nejznámější kyber teroristické organizace	44
1.3	Visegrádská skupina	45
1.3.1	Historie Visegrádské skupiny	45
1.3.2	Současné bezpečnostní prostředí Visegrádské skupiny.....	46
2	Cíle práce a hypotézy	48
2.1	Cíle	48
2.2	Hypotézy.....	48

3	Přehled současného stavu.....	49
3.1	Aktuální hrozby v České republice	49
3.1.1	Souhrn aktuálních bezpečnostních hrozeb dle Bezpečnostní informační služby České republiky	54
3.1.2	Postoj zemí Visegrádské skupiny k migrační krizi	60
4	Metodika.....	61
5	Výsledky	63
5.1	SWOT analýza terorismus.....	68
5.1.1	Doporučená opatření z výsledků analýzy.....	69
5.2	SWOT analýza migrace.....	74
5.2.1	Doporučená opatření z výsledků analýzy.....	74
5.3	Komparace bezpečnostních strategií zemí V4.....	75
6	Diskuze	82
6.1	Terorismus	82
6.2	Migrace.....	86
6.3	Komparace Bezpečnostních strategií V4.....	89
7	Závěr	91
8	Seznam použitých zkratk.....	94
9	Seznam použité literatury	95
10	Seznam použitých obrázků	103
11	Seznam použitých tabulek.....	104

1 ÚVOD

Terorismus, migrace a kyberterorismus nejsou v Evropě novým fenoménem. Během posledních desítek let byli obyvatelé tohoto kontinentu několikrát vystaveni neúspěšným, překaženým i bohužel úspěšně dokončeným teroristickým útokům. Při vyslovení data 11. září 2001, zřejmě není člověka, který by si nevybavil teroristický útok na Světové obchodní centrum („dvojčata“) v New Yorku. Tento útok zvedl povědomí o možnosti teroristických útoků, které do té doby běžní občané vnímali jen velmi zřídka. Hrozba terorismu tak ovlivnila celý svět, vyvolala strach a paniku. Fungování a život lidí se změnil, museli náhle počítat v každodenním životě s novými nástrahami. Pro řadu států se tak stalo hledání řešení, jak preventivně čelit teroristickým útokům a zachovat bezpečnost státu, prioritou číslo jedna. V současné době není společnost vystavena jen útokům s použitím zbraní hromadného ničení, ale také hrozbám ekologickým, mezinárodnímu terorismu, kyberterorismu a migraci.

Při dokončování diplomové práce, začala pro svět na přelomu roku 2019/2020 existovat epidemiologická hrozba, nazvaná SARS – CoV – 19. Jedná se o dosud zcela neznámý typ koronaviru, který se do celého světa rozšířil na přelomu prosince a ledna 2020 z čínského Wu-Chanu, zřejmě z jedné z místních tržnic. O podobě, průběhu nemoci a konečných následcích bohužel není doposud příliš mnoho známo. Víme pouze, že pro starší osoby s onkologickým a chronickým onemocněním a osoby s oslabenou imunitou, má tento koronavirus tragické následky. Napadá horní dýchací cesty a je vysoce infekční. Hlavním epicentrem nákazy se po Číně stala v Evropě Itálie, následovaná Španělskem a USA. Spojené státy americké dokonce v rychlosti a počtu nakažených osob předstihli Itálii koncem března.

Šíření viru probíhá velmi rychle a globálně, na všech kontinentech, a také proto WHO (Světová zdravotnická organizace) vyhlásila pandemii. Pro Českou

republiku, možná i pro celý svět, je tato situace skutečnou výzvou. Obyvatelé ČR brali z počátku situaci s humorem, někteří kritizovali přílišnou paniku. V tomto roce 2020 je ale zřejmé, že obavy a opatrnost jsou na místě, a proto nezbyvalo, než ze strany vlády, vyhlásit nouzový stav, zřídit krizový štáb a přistoupit k opatřením, která šíření koronaviru zamezí. To, jak rychle situaci obyvatelé ČR a celého světa zvládnou, záleží především na občanech, jejich respektu k vládním nařízením a zodpovědném chování každého z nich.

Mezinárodní instituce mají za úkol zvýšit životní úroveň obyvatel, omezit šíření radikálních ideologií mezi nimi, potlačit riziko chudoby a hladu, zamezit šíření chorob a chránit člověka před průmyslovými i přírodními katastrofami. Nejedná se o lehký úkol, proto při řešení těchto situací hraje velkou roli tzv. krizový management. Ve vyspělých zemích je neodmyslitelnou součástí v otázkách bezpečnosti státu, ekonomiky, politiky, záchranných složek, ekologické situace a vojenských aktivit. Krizový management tvoří vrcholní představitelé a organizace státu, jako Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, AČR aj., jejichž cílem je zajištění celkového míru, stability státu a především bezpečnosti obyvatel dané země.

Předtím, než jsem začal na diplomové práci pracovat, vytvořil jsem si vlastní SWOT analýzu, kde jsem zhodnotil aktuální rizika hrozby teroristických útoků a hrozby vlny migrace na území České republiky. Abych získal představu, jaký je postoj zemí Visegrádské skupiny k problematice migrace, vyhotovil jsem komparaci Bezpečnostních strategií zemí V4.

1.1 Vymezení, charakteristika pojmů, bezpečnostní systém, bezpečnostní politika, bezpečnost státu

Jedná se o klíčové pojmy, proto jsou popsány v následující části diplomové práce. Jako první je popsána bezpečnostní strategie České republiky, která je základem pro bezpečnostní politiku státu. Následována dalšími pojmy.

1.1.1 Bezpečnostní strategie, bezpečnostní politika

Vznikem samostatné České republiky byly postupně „bezpečnostní komunitou“ vypracovány dokumenty, které se zabývají její bezpečností. Nejedná se pouze o bezpečnostní strategii, ale například o Vojenskou strategii, Obrannou strategii nebo Doktrínu Armády České republiky (ČESKÉ STRATEGICKÉ DOKUMENTY, 2019).

V roce 1999 byla vydána první Bezpečnostní strategie, jež byla klíčovým politickým a veřejně dostupným dokumentem bezpečnostní politiky státu a to ještě před vstupem do NATO. Již v tomto roce se Česká republika a její Bezpečnostní strategie zabývala problematikou nelegální migrace a byla si vědoma, že její nezvládnutí může silně narušit sociální, ekonomickou i kulturní stabilitu státu. Konkrétními ochrannými prvky proti nelegální migraci byla modernizace a přísnější režim kontrol na hranicích. Protože bylo zřejmé budoucí členství v EU, všechny tyto kroky samozřejmě počítaly s určitou souhrou (vízové a hraniční) politiky ostatních členských států (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY, 1999). I z tohoto důvodu byla v roce 2001 strategie novelizována, především v první části byla uvedena základní východiska bezpečnostní politiky České republiky, které se změnily vstupem do NATO. Na základě článku 5, obsaženého v Severoatlantské smlouvě získala Česká republika kolektivní ochranu a s ní také závazek, aby se v případě potřeby na principu kolektivní obrany také podílela. V kapitole, kde jsou uvedena rizika hrozeb, je

zmíněna především migrace, kdy její politická i ekonomická podoba může být důsledkem regionálních konfliktů a rozdílných životních úrovní (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY, 2001). Další novelizací prošla Bezpečnostní strategie v roce 2003, v reakci na teroristické útoky z 11. září 2001. Zaměřovala se především na ochranu telekomunikačních a informačních technologií, které byly v této době v rozmachu, především z důvodu celosvětové globalizace. Rozvoj globalizace a především komunikačních technologií, jako např. internet se zdál krokem vpřed, měl ale také negativní důsledky. A to především týkajícího se rozvoje různých náboženských skupin, radikálních uskupení a sekt, extrémistických hnutí aj. Tato uskupení mezi sebou velmi často tvořila spojení díky stejné nesnášenlivosti vůči jiným náboženstvím či režimům. Svými ideologiemi tak ohrožovali základní lidská práva, svobody a demokracii jako takovou (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY 2003, 2004). Po dalších osmi letech byla Bezpečnostní strategie z důvodů měnícího se bezpečnostního prostředí znovu novelizována, navíc došlo současně k podpisu Lisabonské smlouvy, čímž byl změněn právní rámec EU. Jak je v této strategii uvedeno „*Bezpečnost ČR nelze oddělovat od bezpečnosti euroatlantické oblasti, respektive od globální bezpečnostní situace*“ (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY 2001, 2011). Z toho pro Českou republiku jednoznačně vyplývá povinnost bránit i své spojence, tudíž ochrana území a občanů České republiky rozhodně nekončí na jejich hranicích. Členství v organizacích NATO, OSN a EU nás bezpodmínečně zavazuje k ochraně spojenců a solidárnosti s ostatními členy. V případě, že by selhala prevence předcházení ozbrojeným konfliktům, je Česká republika oprávněna použít v souladu se zákony a závazky, sílu k tomu, aby ochránila své životní a strategické zájmy (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE 2001, 2011). Na bezpečnost regionů mají značný negativní vliv slabé státy, kde je zhroucený politický, ekonomický popř. sociální systém a vlády nedokáží zajistit bezpečnost a stabilitu mezi obyvateli, což často vede k vyvolání regionálních

konfliktů, které jsou hrozbou pro bezpečnost v celé Evropě (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE 2011).

Pro příklad konkrétních situací lze uvést válku v bývalé Jugoslávii (Bosna a Hercegovina) na počátku 90. let. První potyčky na území bývalé Jugoslávie vznikly po referendu o nezávislosti v roce 1992, brzy však propukly v občanskou válku. Z novodobé historie lze také dále uvést anexi Krymu, který byl součástí Sovětského svazu. Po jeho rozpadu náležel Krym Ukrajině. Nejvýznamnější důraz války nové generace je kladen na informace, spojení a kybernetický boj. V průběhu "operace Krym" projevilo Rusko nad Ukrajinou drtivou převahu právě v kybernetickém prostředí. Nasazeno bylo mnoho zcela nových systémů elektronického boje, kde některé nemají ve světě podobný ekvivalent. Pro Rusko je zřejmé, že strategie použitá na Krymu byla správná, protože přinesla rychlou anexi bez použití zbraní. Zatímco západní svět utápějící se v zákonných normách a pravidlech řešil, zda neoznačení vojáci patří mezi ruské kombatanaty, Rusko sklízelo úspěchy, které jsou pro Ukrajinu nevratné. Strategii použitou Ruskem na Krymu nemůžeme považovat za vzorec, podle kterého by probíhal každý další konflikt. Musíme brát v potaz to, že Ukrajina není členem NATO, EU a podobných paktů, které by jí zaručovaly určitou bezpečnost a podporu. Za další je třeba připomenout, že Ukrajina se neustále zmítá v chaosu, potýká se s vysokou mírou korupce a je ovládaná oligarchy, jejichž zájmy jsou nad zájmy státu. S jistotou lze však říci, že případný další konflikt bude předcházet masivní informační kampaň na hlavních informačních webech, či na sociálních sítích, podpora opozičních stran atd.

Dalším příkladem lze uvést konflikt na východě Ukrajiny, který vypukl počátkem dubna 2014. Agrese, kterou Rusko operuje proti Ukrajině je zřejmě největší výzvou na bezpečnost Evropy po ukončení II. světové války. Útočí na samotnou páteř mezinárodního práva a tím nastoluje otázku, kam až je Rusko,

při současném režimu, se svou ofenzívou ochotno zajít (ŠÍR, 2017). Tento konflikt postihl přes 5 milionů lidí. Povahu hybridní války lze vnímat jako ozbrojený střet, mezi dvěma moderními státy, který nebyl oficiálně vyhlášen válkou. Rusko v něm kombinuje vojenskou sílu a ekonomický nátlak. Podněcuje lidi k politickým a sociálním nepokojům. Plánem Moskvy původně bylo odtržení celé jihovýchodní části Ukrajiny vč. Donbasu, Krymu, Oděské oblasti a vytvořit „Novorusko“. Jednalo by se o stát ve státě, který by byl vyhlášen na setkání zástupců všech dotčených oblastí. Sjezd se ale odmítl v únoru 2014 podnětem zabývat. Proto byl ze strany Kremlu vydán rozkaz k invazi na Krym a verbování dobrovolníků na východě Ukrajiny. Většinou se jednalo o drobné kriminálníky, vandaly, bitkaře a členy nacionalistických organizací z přilehlých oblastí Ruské federace (ŠÍR, 2017).

Jako další problém se jeví přístup k energiím a surovinám včetně dostupnosti přírodních zdrojů. Stejným problémem mohou být také klimatické změny, které ovlivňují komfortní život občanů a jejich zdraví. Z lokálních, či regionálních konfliktů tak může nedostatek vody či jiných k životu nezbytně potřebných zdrojů, vyústit v konflikty nadnárodní – např. migrace (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE 2011). Příkladem lze uvést sucho, které trápí v současnosti celý svět a způsobuje problémy také v subsaharské Africe, což je dalším důvodem migrace. V této oblasti se nejedná o jediný problém – je zde vysoká míra chudoby, nedostatek potravin, nedostatek pracovních míst atd.

Česká republika má momentálně platnou Bezpečnostní strategii z roku 2015, bylo totiž nezbytně nutné reagovat na dění ve světě a výzvy, před kterými stály NATO a EU. Což jsou především změny bezpečnostního prostředí, a zatímco předtím se soustředili především na pohraniční problémy EU, novelizací bylo již nutné počítat i s konflikty bezprostředně zasahujícími členy NATO a EU (HOKOVSKÝ, JANDA 2015).

Evropská Unie i NATO mají v současnosti poměrně vysoké nároky na evropské státy v oblasti vojenských schopností, kde jsou dobře znatelné rozdíly ve schopnostech bojové a vojenské připravenosti jednotlivých zemí, včetně jejich připravenosti pružně reagovat na aktuální bezpečnostní hrozby a rizika. Jedná se především o podfinancování obranných rozpočtů členských zemí EU a zároveň NATO. Stále aktuálnější a závažnější jsou hrozby, které nemají vojenský charakter. Například v oblasti migrace, energetiky, kybernetických útoků a epidemiologických hrozeb – aktuálně COVID-19. Mezi jednotlivými zeměmi je patrná nerovnováha a určitá touha po nadřazenosti národních zájmů před zájmy společnými, čímž se snižuje vzájemná solidarita a efektivita funkce NATO a EU (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE, 2015).

1.1.2 Aktuální přístup k řešení pandemie v rámci EU

Reakci EU na pandemii považují za opožděnou. Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová nejprve členské státy zkritizovala za uzavření vnějších hranic a prosazovala nutnost volnosti pohybu a obchodu napříč Evropou. Zřejmě poté, co se koronavirus projevil jako skutečná hrozba, EU sama začala členské země k uzavření hranic nabádat. Samozřejmě není jasné, zda by včasější reakce EU dokázala zabránit tak masivnímu šíření COVID - 19.

Profesor práva a expert na unijní legislativu Ivo Šlosarčík z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy uvedl jeden zajímavý fakt: *„Novinkou je, že nikdo nebere evropské instituce jako hlavního aktéra. Všichni krizi spojenou s koronavirem řeší na národní úrovni. Hlavní změna - oproti předchozím dvěma krizím s eurozónou a uprchlíky – je v tom, že se od Evropské komise mnohem méně očekává.“* Ze všech dostupných informací z médií a internetu si tak lze povšimnout, že se státy v době pandemie spoléhají především na sebe (IROZHLAS, 2020).

Evropská unie je hlavně politické a ekonomické uskupení a má ve zdravotnictví omezené pravomoce. Zdravotnictví jednotlivých zemí je oblast, které do správy EU nesvěřili. K tomuto Šlosarčík dále uvádí, že: „Evropská unie v této oblasti může hlavně zprostředkovávat výměnu informací. Nemá zodpovědnost za strukturu domácího zdravotnictví, ani ho nefinancuje, to je v rukou členských států“. Za všechna opatření, včetně finančních nákladů, opatření ochranných pomůcek, která jednotlivé státy vyhlásí, si tak každá země zodpovídá sama (IROZHLAS, 2020).

Protože je COVID-19 světu znám necelé 3 měsíce a jeho šíření není zažehnáno, není zahrnut do pandemického plánu ČR.

V následující tabulce jsou uvedeny světové pandemie vč. nového typu koronaviru.

Tabulka 1 - Světové pandemie (38)

Období šíření viru	Místo vzniku pandemického kmene	Subtyp viru a označení pandemie	Celosvětová úmrtnost	Nejzasaženější věková skupina
1918 - 1919	pravděpodobně Francie v oblasti Západní fronta	Španělská chřipka H1N1	20-50 milionů	mladí dospělí
1957 - 1958	jižní Čína	Asijská chřipka H2N2	1-4 milionů	děti
1968 - 1969	jižní Čína	Hongkongská chřipka H3N3	1-4 milionů	všechny věkové skupiny
2009 - 2010	Mexiko	Pandemic (H1N1) 2009	dosud nestanoveno	mladí dospělí
2019 - současnost	střední Čína	SARS – CoV-2	aktuální situace	starší

Nepřetržitým vyhodnocováním bezpečnostního prostředí a jeho vlivu na bezpečnost ČR, identifikujeme hrozby, které jsou pro naši bezpečnost aktuální.

Členstvím v EU a NATO jsme povinni být připraveni na hrozby ohrožující nejen nás, ale také naše spojence. Tyto hrozby jsou v této práci podrobněji popsány v kapitole Bezpečnostní hrozby.

1.1.3 Migrace, extremismus, radikalizace

U řady obyvatel se jedná o velmi citlivou otázku, mnohdy provázenou negativní reakcí k přijímání dalších cizinců. Příčinou těchto reakcí je kulturní a historické prostředí států Evropy. Tento postoj většiny obyvatel tak nahlíží na migranty negativně a odsouvá je na okraj společnosti. Z toho vyplývá obtížnější zapojení nejen migrantů, ale také cizinců do běžné společnosti a tím zvýšené riziko jejich individuální nebo skupinové kriminality. Česká republika je v oblasti vnitřní bezpečnosti odhodlána pro vytvoření podmínek na účinný boj proti nelegální migraci, která je spojena s mezinárodním organizovaným zločinem, obchodem s lidmi a pašeráctvím, často provázenými zvýšenou kriminalitou a xenofobními postoji obyvatel ke kterýmkoliv cizincům či migrantům (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE, 2001). Jak ve své knize zmiňují Hokovský s Jandou, u migrace se podcenily a nebyly brány v úvahu demografické změny a skutečnosti, že země, kde je rychlý nárůst populace – např. Severní Afrika, jsou pro Evropu hrozbou. Velká část nekontrolované migrace pramení právě odsud, navíc mají tyto země slabost pro konflikty a radikální myšlení jejich obyvatel (HOKOVSKÝ & JANDA, 2015). Zřejmě nejvíce se do povědomí běžných civilistů dostala migrace v roce 2015, kdy vznikla tzv. migrační krize a bylo na vzestupu hnutí Islámský stát (IS).

Návratová politika

Tento pojem charakterizuje proces návratu cizince z hostitelské země do země původu, své národnosti nebo do státu, kde má tento cizinec trvalý pobyt.

Návraty bývají dobrovolné, nucené, asistované či spontánní (Slovníček pojmů, 2019).

1.1.4 Azylová a migrační politika České republiky

Odbor azylové a migrační politiky /OAMP/ – odbor, který je zodpovědný za problematiku mezinárodní migrace a také ochrany na území České republiky. Jeho odpovědnost je na všech úrovních – legislativa a koncepce, dále analytická a realizační činnost. Klíčový gestor v této oblasti je samozřejmě také ministerstvo vnitra České republiky (MVČR, 2019).

Aktuální migrační strategie ČR

Vláda České republiky dne 29. 7. 2015 přijala usnesení č. 621 o Komunikační strategii ČR a Strategii migrační politiky, která obsahuje stěžejní zásady migrační politiky ČR. Zde jsou definovány dlouhodobé cíle v migrační politice a to jak na vnitrostátní, tak i na unijní úrovni. Obsaženy jsou také konkrétní nástroje, které slouží k dosažení vytyčených cílů (MVČR, 2019).

Migrační problematika je rozdělena do těchto sedmi bodů, které odpovídají hlavním zásadám:

- začlenění cizinců do společnosti;
- nelegální migrace, návratová politika;
- mezinárodní ochrana;
- vnější dimenze migrace (rozvojové i humanitární aspekty);
- volný pohyb osob na území České republiky, EU a Schengenského prostoru;

- legální migrace;
- provázanost a stejné znaky společných politik jednotlivých zemí EU v oblasti migrace;

Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci – orgán zodpovědný za dodržování a plnění migrační strategie.

Migrační strategie

Migrační strategie formuluje všechny aktuální diskutované problémy v oblasti migrace, začlenění cizinců a ochrany na mezinárodní úrovni. Poukazuje na jasné postoje ČR v tomto tématu. Cílem je také otevřená diskuze a informování celého spektra odborné i široké veřejnosti právě v otázkách migrace. Zásady jsou řazeny průřezově, s ohledem na priority všech bezpečnostních aspektů migrace. Dále objasňuje nelegální migraci, návratovou politiku, schengenskou spolupráci napříč celou EU.

Zásady migrační strategie jsou dle MVČR definovány tak, že Česká republika:

„Dostojí povinnosti zajistit občanům v rámci své migrační politiky klidné soužití s cizinci a díky účinné integraci zabrání vzniku negativních sociálních jevů“.

„Zajistí bezpečnost svých občanů a efektivní vynucování práva v oblasti nelegální migrace, návratové politiky a organizovaného zločinu spojeného s převaděčstvím a obchodováním s lidmi“.

„Dostojí svým závazkům v oblasti azylu a zajistí flexibilní kapacity svého systému“.

„Posílí aktivity s cílem pomoci uprchlíkům v zahraničí a s tím související prevenci dalších migračních toků, včetně podpory rozvoje zemí při zvládnutí migračních krizí“.

„Bude prosazovat udržení výhod volného pohybu osob v rámci Evropské unie a v Schengenském prostoru“.

„Podpoří legální migraci, která je pro stát a jeho občany přínosná tak, aby Česká republika mohla pružně reagovat na potřeby svého pracovního trhu i reflektovat dlouhodobé potřeby státu“.

„Dostojí mezinárodním a evropským závazkům v oblasti migrace a aktivně se zapojí do celoevropských debat a hledání společných řešení“ (Ministerstvo vnitra).

Opatření a cvičení ke zvládnutí velkého počtu osob

Připravenost České republiky k případnému znovuzavedení státních hranic je ošetřena *„operačním plánem PČR ke společnému postupu a spolupráci s Armádou České republiky, celní správou a ostatními orgány veřejné moci a správy v případě znovuzavedení ochrany vnitřních hranic“* (Hlaváček). V plánu je obsažen počet nasazených osob na ochranu našich hranic, průběh hraničních kontrol, místo nasazení těchto kontrol aj. Jedná se o plán, který není veřejnosti přístupný.

Migrační krize v roce 2015 vedla MVČR k rozhodnutí, zahájit dne 17. 06. 2015 monitoring situace problematiky migrace *„Opatření migrace“* v příhraničních oblastech s Rakouskem v souvislosti s dočasným zavedením hraničních kontrol mezi Německem a Rakouskem. Nejedná se o znovuzavedení kontrol dle Schengenského hraničního kodexu (RENDLOVÁ, 2015).

Do opatření je zahrnuto:

- kontroly plnění podmínek pobytu na území České republiky;
- potírání trestné činnosti v souvislosti nelegální migrace;
- kontroly cizinců cestujících po železničních a silničních tratích, zaměřené na dodávková vozidla a vozidla TAXI;
- kontroly pravosti dokladů totožnosti celých posádek vozidel;
- pátrání po pohřešovaných osobách nebo osobách hledaných; (RENDLOVÁ, 2015).

Kontroly byly 13. 09. 2015 zintenzivněny. Namátkové kontroly JČK (jihočeského úřadu) probíhaly 24 hodin denně na osmi vybraných bývalých hraničních přechodech s Rakouskem.

- ve dnech 10. – 22. 10. 2015 kontroly probíhaly na všech 11 - ti hraničních přechodech s Rakouskem;
- ve dnech 23. 10. – 18. 12. 2015 probíhaly namátkové kontroly na 8 hraničních přechodech s Rakouskem 24 hodin denně;
- od 19. 12. 2015 – do současnosti probíhají namátkové kontroly na třech hraničních přechodech nepřetržitě 24 hodin denně, na ostatních přechodech nepravidelně; (HLAVÁČEK, 2015).

Následky migrační vlny

K migraci můžeme přistupovat z různých úhlů pohledu, převažujícím je pohled, že se stává zdrojem hrozeb, ale také i příležitostí pro evropský kontinent. V případě hrozeb je potřeba zaměřit se především na extremismus, radikální myšlení migrantů a možné negativní ekonomické dopady, které by, v případě ukončení Schengenského prostoru, mohly Evropu a její země postihnout. V případě příležitostí lze ale migranta vnímat také jako pracovní sílu a tím posílení ekonomiky daného státu.

1.1.5 Aktuální statistiky nelegální migrace v České Republice

Z aktuálních dat ministerstva vnitra a Policie České republiky – služby cizinecké policie vyplývá, že od ledna 2019 do září 2019, bylo na území ČR zajištěno přesně 4 273 osob při nelegální migraci. Což znamená nárůst o 645 osob (+17,8%) oproti roku 2018 (PČR, 2019). Této problematice se podrobněji diplomová práce věnuje v kapitole Bezpečnostní hrozby v České republice.

Nástroje Evropské unie v oblasti nelegální migrace

Agentura FRONTEX – agentura pro pobřežní a pohraniční stráž vznikla v roce 2004. Jejím primárním cílem je pomoc členským státům EU a zemím Schengenského prostoru v ochraně vnějších hranic, 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Financování této agentury je ve správě EU a přidruženým státům Schengenského prostoru. V letošním roce je počet zaměstnanců agentury okolo 1000 osob (FRONTEX, 2020).

Vznik: *„Frontex, Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž, byl zřízen nařízením (EU) 2016/1624 ze dne 14. září 2016 o Evropské pohraniční a pobřežní strážce (Úř. věst. L 251, 16. 9. 2016, s. 1). Sídlem agentury Frontex je Varšava v Polsku“* (Frontex).

Hlavní úkoly, které jsou pro agenturu posláni na svých oficiálních stránkách Frontex uvádí:

Nasazení v terénu

„Agentura poskytuje příslušníky donucovacích orgánů z členských států a zemí přidružených k Schengenu společně s plavidly, letadly a vybavením k ostraze hranic oblastem vnějších hranic, které potřebují dodatečnou pomoc. Vedle ochrany hranic zahrnují operace agentury Frontex úkoly související s bezpečností námořní plavby, bezpečnostními kontrolami, pátrací a záchrannou činností a ochranou životního prostředí“ (Frontex).

Analýza rizik

„Agentura Frontex posuzuje rizika ohrožení bezpečnosti hranic EU. Vypracovává obraz modelů a trendů v oblasti nelegální migrace a přeshraniční trestné činnosti na vnějších hranicích. Agentura sdílí svá zjištění se zeměmi EU a Evropskou komisí a využívá je při plánování svých budoucích aktivit. Všechny činnosti agentury Frontex se řídí analýzou rizik“ (Frontex).

Sledování situace

„Agentura Frontex neustále sleduje vnější hranice Evropské unie a poskytuje aktuální informace a varování členským státům EU a zemím přidruženým k Schengenu, Evropské komisi a dalším agenturám“ (Frontex).

Hodnocení zranitelnosti

„Agentura provádí každoroční hodnocení kapacity a připravenosti každého členského státu a země přidružené k Schengenu čelit výzvám na svých vnějších hranicích, včetně migračního tlaku. Agentura Frontex nasazuje styčné důstojníky v členských státech EU, aby si zachovala komplexní obraz o ochraně hranic na úrovni EU“ (Frontex).

Evropská spolupráce při výkonu práce pobřežní stráže

„Agentura podporuje spolupráci donucovacích orgánů, agentur EU a celníků na námořních hranicích. Plavidla a letadla vysílaná do jejich operací též shromažďují a sdílejí informace týkající se kontroly rybolovu, odhalování znečištění a dodržování námořních předpisů“ (Frontex).

Sdílení zpravodajských informací o trestné činnosti

„Agentura sdílí zpravodajské informace získané na hranicích s příslušnými vnitrostátními orgány, Europolem a dalšími evropskými agenturami. To zahrnuje informace o osobách podezřelých z účasti na trestné činnosti, jako je pašování migrantů, obchodování s lidmi a terorismus“ (Frontex).

Návratové operace

„Agentura Frontex hraje stále důležitější roli při návratu lidí, kteří nemají právo zůstat v Evropské unii, do jejich domovských zemí. Agentura pomáhá členským státům při koordinaci a financování návratových operací, ale může je také zahájit z vlastní iniciativy. Za tímto účelem si může agentura Frontex pronajmout lety a rezervovat místa v komerčních letech. Agentura také pomáhá při získávání potřebných cestovních dokladů pro navrácené osoby a poskytuje odborníky, kteří pomáhají při návratu“ (Frontex).

Vnější vztahy

„Spolupráce se zeměmi mimo EU a Schengenský prostor je nedílnou součástí mandátu agentury a jednou z jejích strategických priorit. Za účelem zajištění provádění evropské integrované správy hranic agentura Frontex rozvíjí a udržuje síť partnerství s pohraničními orgány v zemích mimo EU, a to zejména se státy sousedícími s EU a se zeměmi původu a tranzitu migrantů. Agentura také nasazuje styčné důstojníky v zemích mimo EU postižených nelegální migrací“ (Frontex).

Rychlé nasazení

„Agentura Frontex je schopna rychle poskytnout pohraniční a pobřežní stráž a vybavení členským státům EU a zemím přidruženým k Schengenu, které čelí mimořádné situaci na svých vnějších hranicích. Členské státy musí na žádost agentury poskytnout až 1 500 příslušníků rezervního týmu pro rychlé nasazení“ (Frontex).

Výzkum a inovace

„Agentura Frontex spojuje odborníky na ochranu hranic s výzkumem a průmyslem, aby bylo zajištěno, že nové technologie splní potřeby orgánů hraniční kontroly“ (Frontex).

Odborná příprava

„Agentura Frontex vypracovává společné standardy odborné přípravy pro pohraniční orgány, harmonizuje vzdělávání pohraniční a pobřežní stráže v EU a v zemích přidružených k Schengenu. Cílem je zajistit, aby se cestující setkávali s jednotnými standardy pro hraniční kontrolu bez ohledu na to, kde překročí vnější hranice EU. Také umožňuje, aby pohraniční a pobřežní stráže z různých zemí účinně spolupracovali při nasazení v operacích agentury Frontex“ (Frontex).

1.1.6 Extremismus

Přesná definice extremismu neexistuje a je hned několik verzí. V této diplomové práci je proto využita definice uvedená na portálu MVČR.

„Pojmem extremismus jsou označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se proky netolerance, a útočí proti základním

demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku.

Mezi tyto principy patří:

- *úcta k právům a svobodám člověka a občana (čl. 1 Ústavy),*
- *svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát (čl. 1 Ústavy),*
- *nezměnitelnost podstatných náležitostí demokratického právního státu (čl. 9 odst. 2 Ústavy),*

svrchovanost lidu (čl. 2 Ústavy),

- *volná soutěž politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů (čl. 5 Ústavy),*
- *ochrana menšin při rozhodování většiny (čl. 6 Ústavy),*

svoboda a rovnost lidí v důstojnosti a právech, nezadatelnost, nezcizitelnost, nepromlčitelnost a nezrušitelnost základních práv a svobod bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národního a sociálního původu, příslušnosti k národnosti nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení (čl. 1, čl. 3 Listiny základních práv a svobod).“ (Ministerstvo vnitra).

Extremismus a chování z něj plynoucí je takové, které dlouhodobě působí destruktivně na demokraticky politicko – ekonomický systém, čímž se rozumí snaha nahradit jej systémem nedemokratickým (totalita, anarchie, diktatura aj.). Extremismus je obvykle v těchto formách: levicový, pravicový, náboženský, ekologický a národnostní. V České republice jsou poslední tři formy vyskytující se jen ojediněle či vůbec (MVČR, 2019), „výklad se proto hlavně zaměřuje na *extremisty pravicové (inspirované a používající v prvé řadě nacionální, rasovou, etnickou zášť, sympatizující s historickým fašismem nebo nacismem) a levicové (motivované*

především záští sociální, třídní, antikulturní, sympatizující s historickým komunismem nebo anarchismem).“ (Ministerstvo vnitra).

Jak uvádí portál Ministerstva vnitra České republiky (MVČR), jsou levicové a pravicové druhy extremismu protipóly, avšak realita je komplikovanější. Nezastupitelnou roli zde hraje sociální, kulturní a historický vývoj, jež tyto typy extremismu modelují. Proto je běžné, že se tyto druhy extremismu projevují s rozdílnou intenzitou. Po právní stránce není pojem extremismus přesně definován. V odvětví rasově motivované trestné činnosti se můžeme setkat s pojmem extremistická trestná činnost nebo trestná činnost, která má prvky extremismu. Extremismus je velmi často motivován národnostní nebo jinou sociální nenávistí (MVČR, 2019).

Skutky, za kterými stojí extremismus, popisuje MVČR následovně:

„V praxi se může jednat především o následující trestné činy:

- *obecné ohrožení,*
- *násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci,*
- *hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob,*
- *podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod,*
- *výtržnictví,*
- *vražda,*
- *ublížení na zdraví,*

- *omezování osobní svobody,*
- *vydírání,*
- *omezování svobody vyznání,*
- *porušování domovní svobody,*
- *porušování svobody sdružování a shromažďování,*
- *poškození cizí věci,*
- *genocidium,*
- *založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka,*
- *projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka,*
- *popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia,*
- *persekuce obyvatelstva.“ (Ministerstvo vnitra).*

1.1.7 Radikalizace

Pojem radikalizace je možné chápat ve vícero významech. Všeobecně vyjadřuje tendenci k důraznému, nekompromisnímu a tvrdému prosazování vlastních názorů, postojů a přesvědčení. Na rozdíl od extremismu ještě nepřekračuje hranici legality způsobu, jakým jsou zmíněné názory a přesvědčení prosazovány. Radikalismus jakožto politický směr, doktrína a princip mluvy, které mají politický směr, se vyznačuje razantním a průbojným přístupem, ale jako takový ještě nemusí být radikalismus nedemokratický. Ne všechny postoje,

kteří jsou radikální, musí být nutně znakem násilí, ohrožením demokracie a automaticky směřovat k extrémismu či terorismu (PÁNA & STRNAD, 2014).

Migranti, kteří do Evropy prchají, nejsou sami o sobě výraznými podporovateli násilí. Ale problém vzniká v okamžiku, kdy je s uprchlíkem zacházeno jako s krátkodobým humanitárním problémem. Díky nefunkčnímu dlouhodobému integračnímu plánu je obtížné začlenění do společnosti takového uprchlíka. Radikálové často poskytují náboženské, sociální a vzdělávací podpory, kde vytvářejí problém. Díky špatné integraci do místních komunit, se tak zvyšuje riziko napětí mezi muslimy a nemuslimskými obyvateli. I přesto, že jsou zřejmě vděční za útočiště v EU, mohou si v průběhu pobytu často připadat bez práv a odcizeni od ostatních (BYMAN, 2015).

Pro přiblížení důsledků, které mohou špatnou integrací vzniknout, uvádí diplomová práce pro příklad teroristický útok na redakci satirického deníku Charlie Hebdo dne 7. ledna 2015.

Po spáchání útoku na členy redakce byla francouzská veřejnost šokována skutečností, že dva ze tří útočníků byli narozeni ve Francii migrantům z Alžírsko. Tudiž byli občané Francie. Stejně tak byli občany Francie útočníci, kteří spáchali teroristické útoky 13. listopadu 2015 a zemřelo při nich 130 lidí. Narodili se imigrantům z Maroka a Alžírsko (FARMER, 2016).

Zajímavostí je také skutečnost, že Katalánsko připravilo manuál pro pedagogy a učitele, aby uměli poznat radikalizaci u dětí. Učitelé budou mít za povinnost nahlásit náhlou změnu chování u studentů – pokud začne student nosit tradiční islámské oblekání nebo se odmítne zapojit do kulturních a společenských událostí z náboženských důvodů atd. Například jasné známky radikálního myšlení na střední škole vykazoval jeden z útočníků listopadových

útoků v Paříži a to ještě předtím, než se vypravil do Sýrie a přidal se zde k Islámskému státu. K radikalizaci dochází velmi často i ve věznicích. Pro ně bude takový manuál také připraven.

1.1.8 Bezpečnostní systém

„Bezpečnostní strategie České republiky vymezuje životní, strategické a další významné zájmy ČR, obecná bezpečnostní rizika, definuje dlouhodobé záměry a opatření, jejichž cílem je zajištění podmínek pro vývoj a prosperitu ČR a zabezpečení jejich obyvatel.“ (Bezpečnostní informační služba).

Institucionální nástroj pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky. Je tvořen příslušnými prvky zákonodárné, výkonné a soudní moci, územní samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, které mají odpovědnost za zajištění bezpečnosti státu (MVČR, 2019). Svůj odraz má zakotven v ústavním zákoně: *„Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů, stanoví, že základní povinností státu je zajištění suverenity a územní celistvosti ČR, ochrana jejich demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot.“* (Bezpečnostní informační služba).

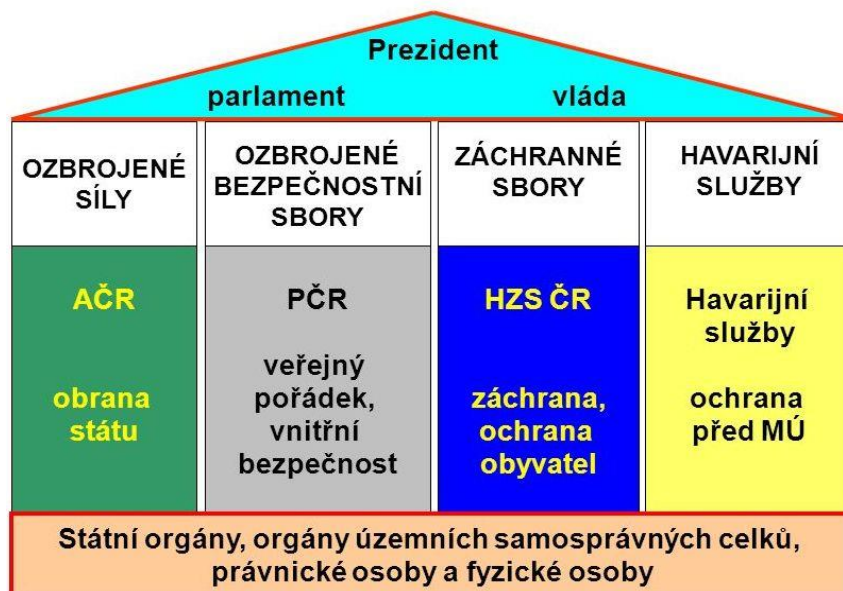
Dle tohoto zákona jsou bezpečnost ČR povinny zajišťovat ozbrojené síly, bezpečnostní a záchranné sbory spolu s havarijními službami. Státní orgány, orgány územních samosprávných celků, právnícké a fyzické osoby zajišťují bezpečnost České republiky (BIS, 2019).

Klíčovým aktérem v bezpečnostním systému státu jsou zpravodajské služby. Jejich úkolem je zajišťování, shromažďování a hodnocení vlivu získaných informací na bezpečnost ČR. Včasnou identifikací potlačují bezpečnostní hrozby a rizika. Z hlediska plnění úkolů, práv a povinností jsou si v rámci České republiky jednotlivé zpravodajské služby rovny. Ve všech případech je úkoluje, koordinuje a kontroluje vláda (BIS, 2019).

Stěžejním koncepčním dokumentem bezpečnostní politiky státu je Bezpečnostní strategie České republiky (BIS, 2019).

Výběr z legislativy upravující bezpečnostní systém:

1. ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR;
2. ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské federativní republiky;
3. ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR;
4. navazující branná a krizová legislativa (zákony a prováděcí právní předpisy);
5. zákon č. 205/2019 Sb., o zpravodajských službách ČR;
6. zákon č. 154/1994 Sb., o bezpečnostní informační službě; (Bezpečnostní informační služba).

Obrázek 1 - Bezpečnostní systém České republiky (1)

1.2 Terorismus, kyberterorismus

1.2.1 Terorismus

Počátky terorismu jsou sledovány již od období starověkého Řecka a Říma. K teroristickým útokům zpravidla vedly především náboženské pohnutky. Pro boj byly využívány primitivní zbraně (CAAR, 2002).

První evidovaná teroristická skupina byla židovská nábožensky – politická skupina Zealotů a Sikariů. Bojovala s Římany okupujícími oblast Blízkého východu. Vraždy probíhaly vždy veřejně. Pilířem pro jejich teroristické útoky bylo náboženství. Motivy těchto teroristů lze přirovnat k náboženským motivům a ideologiím dnešních teroristických skupin. Thugové, byla hinduistická sekta, jež škrtila cizince ve jménu bohyně Kali. Další známá teroristická organizace byli Asasíni, kteří byli součástí islamistické větve šíitského islámu. Bojovali a vraždili politiky, kteří odmítali přistoupit k jejich víře a přesvědčení. Při smrti teroristy plněním úkolu v boji, následoval dle jejich přesvědčení vstup do ráje. Je zde tedy velká podobnost se současným náboženským terorismem (CAAR, 2002).

Thugové a Asasíni jsou považováni za předchůdce dnešního, moderního terorismu. Hlavně díky stejným znakům: motivace, organizace, forma a cíle útoků (CAAR, 2002).

Bezpečnostní informační služba České republiky dnešní terorismus popisuje jako: *„násilná forma prosazování politických zájmů stoupenců určité radikální ideologie (politické, náboženské, nacionalistické, separatistické, ekologické a jiné), cílem násilnosti je zpravidla civilní obyvatelstvo.“* (Bezpečnostní informační služba).

Výsledkem zapracovávání domácích i zahraničních podnětů do právního řádu České republiky jsou současné paragrafy §311 a §312 trestního zákona (zákon č. 40/2009 Sb.)

Dle §311 Trestního zákona č. 40/2009 Sb., je teroristický útok definován jako:

Odst. 1: (1) *Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení nebo obranyschopnost České republiky, narušit nebo zničit základní politickou, hospodářskou nebo sociální strukturu České republiky nebo mezinárodní organizace, závažným způsobem zastrašit obyvatelstvo nebo protiprávně přinutit vládu nebo jiný orgán veřejné moci nebo mezinárodní organizaci, aby něco konala, opominula nebo trpěla,*

a) zničí nebo poškodí ve větší míře veřejné prostranství, majetek nebo veřejné zařízení, dopravní nebo telekomunikační systém, pevnou plošinu na pevninské mělčině, energetické, vodárenské, zdravotnické nebo jiné důležité zařízení, včetně počítačového systému, na jehož fungování takové zařízení, systém nebo plošina závisejí, s cílem vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

b) naruší nebo přeruší dodávku vody, elektrické energie nebo jiného základního přírodního zdroje s cílem vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

c) zmocní se letadla, lodi, jiného prostředku osobní či nákladní dopravy nebo pevné plošiny na pevninské mělčině nebo nad takovým dopravním prostředkem nebo pevnou plošinou vykonává kontrolu anebo zničí nebo vážně poškodí navigační zařízení nebo ve větším rozsahu zasahuje do jeho provozu anebo sdělí důležitou nepravdivou informaci, čímž vydá majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

d) vydá cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání, nebo takové nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, nebo

e) vložím dat do počítačového systému nebo na nosič informací anebo vymazáním nebo jiným zničením, poškozením, změněním nebo potlačením dat uložených v počítačovém systému nebo na nosiči informací, snížením jejich kvality nebo učiněním jich neupotřebitelnými provede útok proti počítačovému systému, jehož narušení by mělo závažný dopad na fungování státu, zdraví osob, bezpečnost, hospodářství nebo zajištění základních životních potřeb obyvatel, útok s dopadem na větší počet počítačových systémů s využitím počítačového programu vytvořeného nebo přizpůsobeného pro takový útok anebo útok, kterým způsobí značnou škodu,

bude potrestán odnětím svobody na tři až dvanáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku.

Teror je dle § 312 Trestního zákona č.40/2009 sb. definován jako:

(1) Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení České republiky jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na patnáct až dvacet let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, nebo výjimečným trestem.

(2) Příprava je trestná

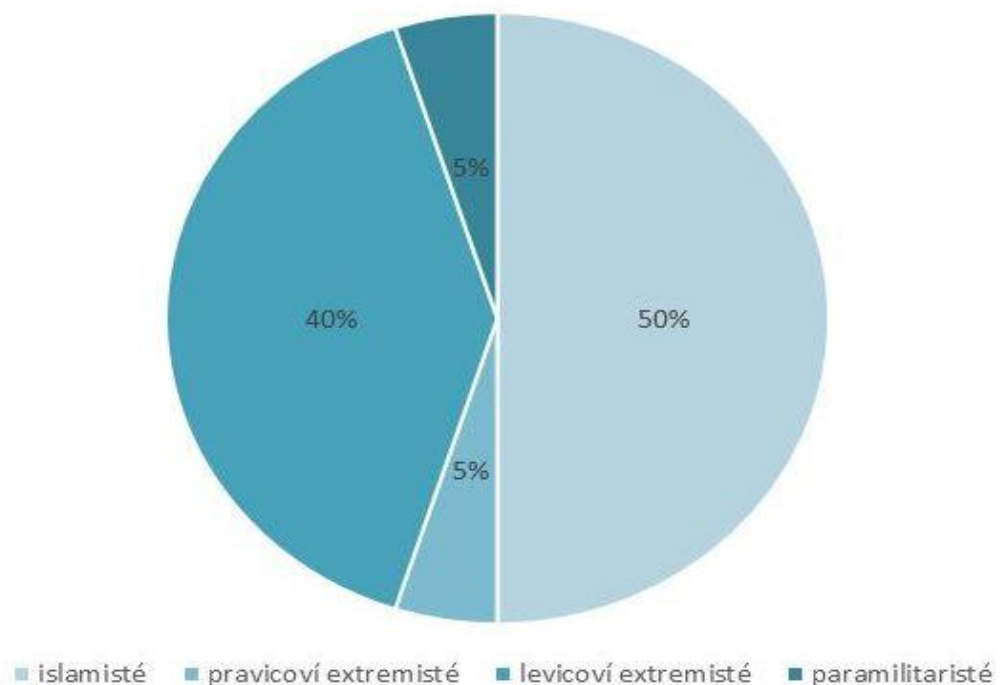
Jedná se o útoky na velké množství cílů včetně civilistů s cílem zastrašit je. Velmi častou, hybnou silou teroristických útoků jsou etnické konflikty a silná náboženská ideologie. Příslušníci různých etnických skupin se cítí spojeni dědictvím svých předků, jazykovými, kulturními a náboženskými pouty. Častým znakem těchto konfliktů jsou důrazné projevy nenávisti vůči jiným etnickým skupinám či náboženstvím. Vystupňovaná nenávist měla tragický příklad války v 90. letech, díky kterým zanikla Jugoslávie. Různé etnické skupiny velmi často také usilují o vytvoření svého vlastního státu.

Z konfliktů tohoto typu můžeme připomenout následující historické události. Ochrana pravoslavných poddaných na území Turecké říše se stala záminkou invaze carských vojsk do dunajských knížectví v roce 1853 a odstartovala tak Krymskou válku v letech 1853 – 1856. Na počátku 2. světové války byla podpora menšiny sudetských Němců pro Hitlera záminkou k napadení Československa.

V současném světě lze považovat za hlavní důvody teroristických útoků náboženské přesvědčení. Je spojeno s bezmeznou vírou v určité ideály a hodnoty. Dále s nesmířlivostí a nenávistí k jiným přesvědčením a náboženstvím. Důležitým znakem je především odhodlání položit za svou víru i život. Bezpochyby je nejkonfliktnějším náboženstvím islám. Jeho stoupenci bojují v současnosti hned v několika ozbrojených konfliktech a válkách. Celkem se střetávají s jinými náboženstvími na třech kontinentech. Terorismus je mezinárodním jevem a není tedy v bezpečí žádná země. Proto je nezbytně nutná mezinárodní spolupráce. Aktuálně se za hlavní myšlenku mezinárodního terorismu považuje nejradikálnější odnož islamistických ideologií –

džihádismus. Jeho propaganda je pro teroristy fenomén. Představuje odrazový můstek k vývojovým procesům, které vedou k terorismu. Důsledkem stále častějšího využívání moderních technologií není možné vliv džihádismu omezit či zcela vymýtit. (BIS, 2019).

Za posledních 10 let teroristé zabili po celém světě ročně v průměru 21 000 lidí. V roce 2017 byl terorismus zodpovědný za 0,05% všech úmrtí na Zemi. (RITCHIE & kol., 2019).

Obrázek 2 - Pachatelé útoků v členských státech EU za rok 2018 (44)

Vzájemná výměna zpravodajských informací mezi spolupracujícími zeměmi již mnohokrát zabránila teroristickým útokům a dalším aktivitám, které jsou s terorismem spjaty – propaganda, nábor, podpůrné logistické základny, skladování a distribuce zbraní aj. V případě propagace a naboru k teroristické organizaci je společný jmenovatel proces radikalizace. Můžeme jej považovat za hnací motor terorismu a obvykle slouží jako hlavní zdroj získání kritických

informací k prevenci proti terorismu. V poslední době jsou přesuny peněz od dárců k teroristům stále důmyslnější a těžko odhalitelné (BIS, 2019).

Všechny země vyvíjejí důmyslnější prvky obrany proti teroristickým útokům, a proto teroristé neustále hledají nové formy, cíle a metody pro své útoky. K nim je nejčastěji využíváno nevinné civilní obyvatelstvo na veřejnosti (tzv. měkké cíle). Zde útočí pomocí nejrůznějších zcela jednoduchých nástražných zařízení. Návod k jejich sestavení obvykle můžeme dohledat na internetu a obejde se bez větších finančních nákladů (BIS, 2019). V budoucnosti se na těchto extrémně nebezpečných útocích budou stále častěji podílet zfanatizovaní jednotlivci, bez příslušnosti v konkrétní teroristické skupině – tzv. osamělí vlci (BIS, 2019).

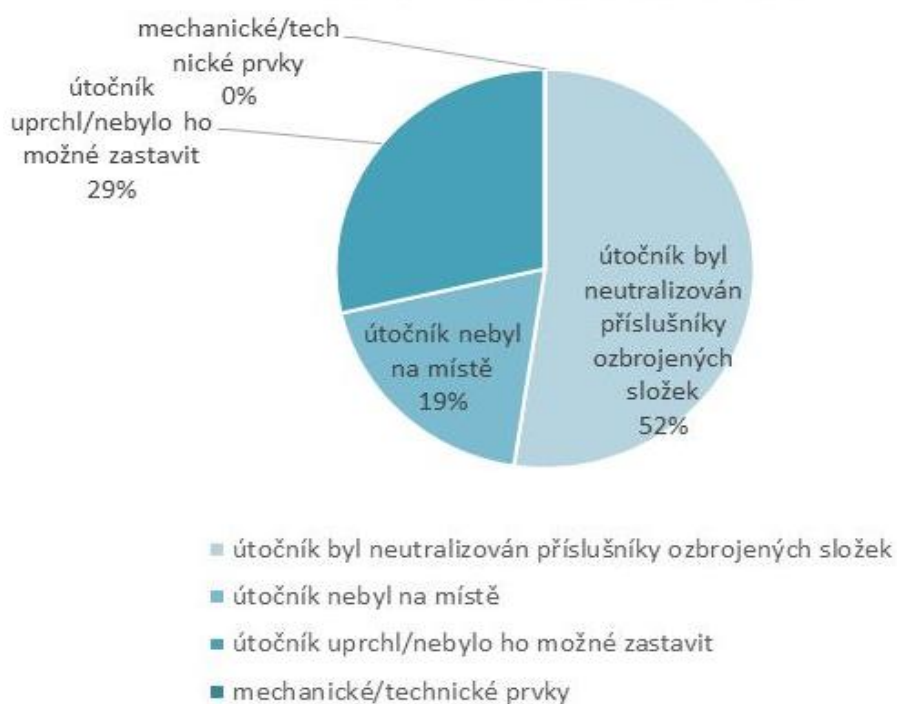
Obrázek 3 - Způsoby útoku za rok 2018 (64)

Jak uvádí na svých webových stránkách Ministerstvo vnitra České republiky „v roce 2018 došlo ve světě ke 2 068 teroristickým útokům. Oproti roku 2017 došlo k nárůstu jejich celkového počtu o 692. Naprostá většina těchto útoků se odehrála mimo Evropu. Nejpostiženějšími oblastmi jsou již tradičně Pákistán, Afghánistán, Sýrie, Irák, země v severní Africe a Nigérie“ (Ministerstvo vnitra). Oproti roku 2017 můžeme hovořit o poklesu, protože v Evropě je celkový počet všech teroristických tvořen pouze 3%. Většina teroristických probíhala na územích Turecka a Ruska. Polovina všech útoků je motivována náboženským extremismem. Z toho největší část se odehrála v Řecku (především levicový extremismus), následovaném Francií a Itálií. Je patrné, že výrazně ubylo útoků ve Velké Británii, což je přisuzováno přijetí nového protiteroristického balíčku v zemi (MVČR, 2020).

Terče, na které útoky míří, jsou členové ozbrojených složek a civilisté. Někdy jsou útoky kombinovány. Kupříkladu levicoví extrémisté často míří spíše na celé objekty, než na jednotlivce. Cílem jsou veřejná prostranství, policejní stanice, věznice a kasárny (MVČR, 2020). „Low-profile“ – způsob teroristického útoku, který se ukazuje jako nejefektivnější z hlediska dostupnosti a počtu obětí. Jedná se o využití střelby spolu s útoky chladnou zbraní (nožem) a také kombinaci využití chladných zbraní, střelby a braní rukojmích. Nejpoužívanějším způsobem je využívání výbušnin a útoky chladnou zbraní. Na rozdíl od roku 2018 již nejsou hojně využívány osobní nebo nákladní automobily, ale braní rukojmích (MVČR, 2020).

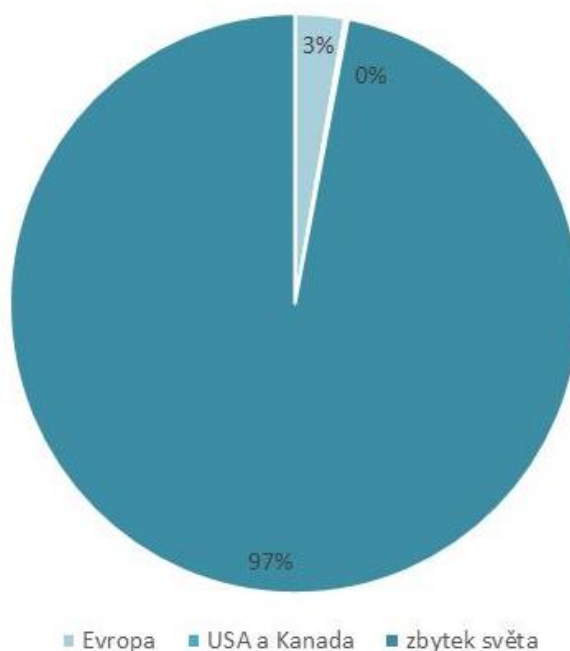
Útokům se povedlo ve většině případů zabránit zejména díky jednotlivcům, tj. zákrokům od policie či armády. S čímž souvisí i větší zabezpečení metropolí. Předností v potlačení či předcházení teroristických útoků je hlavně dobrá připravenost policejních příslušníků – identifikace podezřelých chování, dobrá sebeobrana a také širší povědomí široké veřejnosti o této problematice (MVČR, 2020).

ZPŮSOBY ZASTAVENÍ ÚTOKŮ

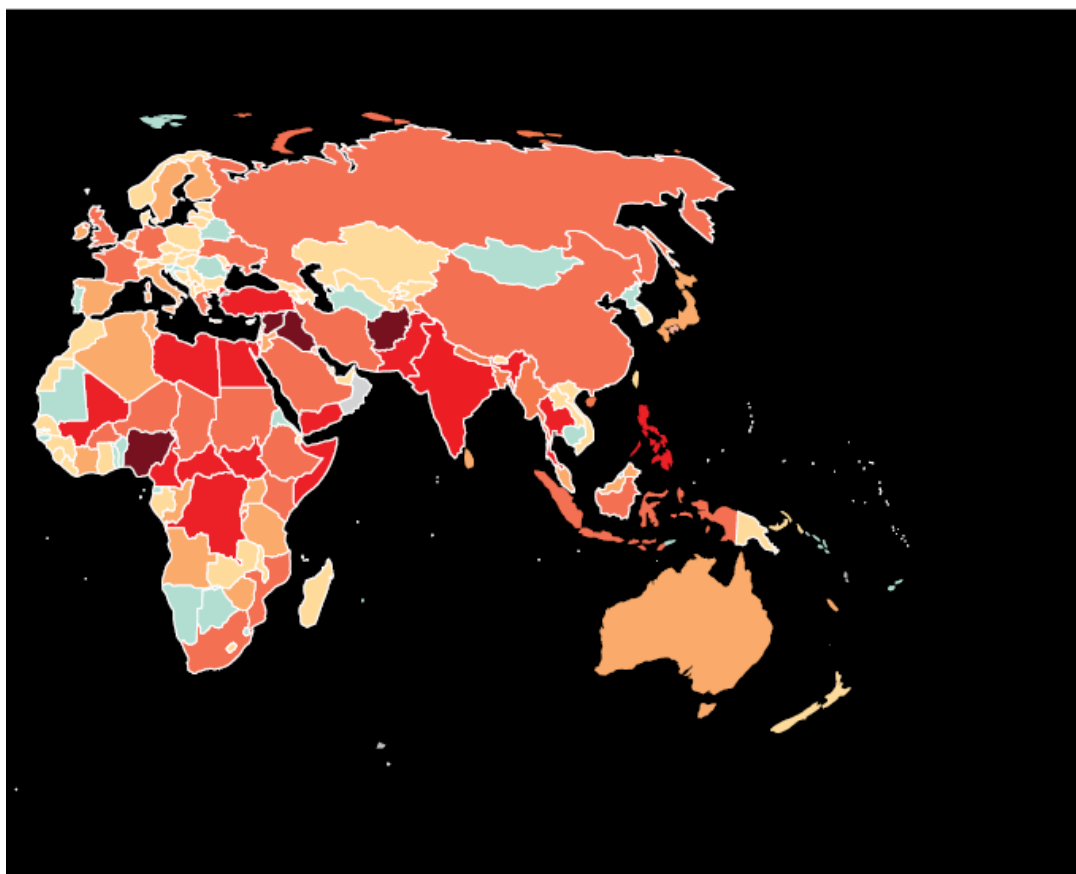

Obrázek 4 - Nejčastější způsoby zastavení útoku v roce 2018 (40)

ÚTOKY DLE LOKACE

Obrázek 5 - Teroristické útoky dle lokace v roce 2018 (55)

Obrázek 6 – Mapa terorismu za rok 2019(27)

RANK	COUNTRY	SCORE	RANK CHANGE	RANK	COUNTRY	SCORE	RANK CHANGE	RANK	COUNTRY	SCORE	RANK CHANGE
1	Afghanistan	9.603	↑ 1	28	United Kingdom	5.405	↔	56	Sweden	3.45	↓ 5
2	Iraq	9.241	↓ 1	29	Ethiopia	5.345	↓ 3	57	Algeria	3.409	↓ 3
3	Nigeria	8.597	↔	30	Saudi Arabia	5.238	↓ 1	58	Bolivia	3.387	↑ 80
4	Syria	8.006	↔	31	Bangladesh	5.208	↓ 6	59	Spain	3.354	↓ 9
5	Pakistan	7.889	↔	32	Palestine	5.177	↓ 1	60	Tanzania	3.272	↑ 1
6	Somalia	7.8	↑ 1	33	Burundi	5.102	↓ 1	61	Bahrain	3.201	↓ 8
7	India	7.518	↑ 1	34	Nepal	5.093	↓ 1	62	Paraguay	3.119	↓ 3
8	Yemen	7.259	↔	35	Indonesia	5.07	↑ 7	63	Italy	3.109	↑ 6
9	Philippines	7.137	↑ 1	36	France	5.008	↓ 6	64	Jordan	3.091	↓ 4
10	Democratic Republic of the Congo	7.039	↑ 1	37	Russia	4.9	↓ 3	65	Nicaragua	2.952	↑ 36
11	Egypt	6.794	↓ 2	38	Chad	4.762	↔	66	Rwanda	2.948	↑ 10
12	Libya	6.766	↑ 1	39	Iran	4.717	↑ 5	67	Peru	2.84	↓ 1
13	Mali	6.653	↑ 9	40	Israel	4.525	↑ 1	68	Zimbabwe	2.834	↑ 18
14	Central African Republic	6.622	↑ 1	41	South Africa	4.511	↑ 5	69	Ireland	2.692	↓ 4
15	Cameroon	6.62	↑ 1	42	China	4.465	↓ 6	70	Republic of the Congo	2.687	↓ 9
16	Turkey	6.533	↓ 4	43	Lebanon	4.395	↓ 8	71	Australia	2.645	↓ 3
17	South Sudan	6.316	↓ 3	44	Germany	4.254	↓ 5	72	Cote d' Ivoire	2.598	↓ 9
18	Thailand	6.029	↓ 1	45	Greece	4.167	↔	73	Brazil	2.53	↑ 17
19	Colombia	5.912	↑ 8	46	Chile	4.123	↑ 12	74	Malaysia	2.495	↓ 4
20	Sudan	5.807	↓ 2	47	Venezuela	4.101	↑ 8	75	Kuwait	2.487	↑ 11
21	Kenya	5.756	↓ 2	48	Mexico	4.08	↑ 8	76	Ecuador	2.455	↑ 12
22	United States of America	5.691	↓ 2	49	Uganda	3.957	↑ 3	77	Netherlands	2.347	↑ 1
23	Niger	5.596	↔	50	Tajikistan	3.947	↑ 24	78	Japan	2.291	↓ 11
24	Ukraine	5.547	↓ 3	51	Tunisia	3.938	↓ 4	79	Kosovo	2.255	↓ 8
25	Mozambique	5.542	↑ 15	52	Angola	3.784	↓ 9	80	Haiti	2.18	↑ 1
26	Myanmar	5.512	↓ 2	53	Belgium	3.636	↓ 5	81	Finland	2.026	↓ 8
27	Burkina Faso	5.418	↑ 10	54	Canada	3.591	↑ 3	82	Madagascar	1.957	↓ 10

Obrázek 7 – Měření dopadu terorismu na jednotlivé země (27)

1.2.2 Nejznámější teroristické skupiny 20. století

Rudá brigáda

Ve své době byly velmi citlivě vnímány veřejností, kterou dnes stejně děsí islámský terorismus. I ten za sebou zanechává řadu zabitých, často nevinných lidí a používá podobné metody boje rozšířené navíc o sebevražedné atentáty.

Uvádí se, že Rudé brigády byly aktivně podporovány československou Státní bezpečností (SIGNIER, 2007).

Frakce Rudé armády (Rote Armee Fraktion – RAF)

Působení teroristické organizace Frakce Rudé armády bylo v poválečné Spolkové republice Německo jedním z nejdramatičtějších období. 14. květen 1970 je často označován, jako den zrození skupiny RAF. Jednalo se o extrémně levicovou teroristickou skupinu, jejíž útoky často směřovali na vysoce postavené představitele státu a byli motivováni nespokojeností se současným režimem. Jádro této skupiny tvořily především ženy (DAŇKOVÁ, 2002).

Eta Španělsko (Euskadi ta Askatasuna, Baskická vlast a svoboda)

Snahou teroristické organizace ETA, jež byla založena 1959, bylo vytvoření vzniku nezávislého baskického státu. Prvním útokem byl pokus o vykolejení vlaku, převážejícího frankistické veterány. Další útoky směřovaly na francouzské a španělské vládní instituce, zahrnovaly útoky na turistická centra. Cílem bylo vyvolat co nejvíce pozornosti (STRMISKA, 2001).

Irská republikánská armáda

Příčiny vzniku napětí mezi Iry a Brity sahají až do 12. století, kdy proběhla normanská invaze. Ta uvedla zemi do nepřetržitého válečného stavu mezi dobyvateli a irskou zemskou šlechtou (FRANK, 2006).

V 50. letech 20. století emigranti vytvořili v New Yorku irské hnutí za svobodu. V Irsku a Anglii tito vyhnanci způsobili několik bombových atentátů (KOTLÁN, 2003).

V roce 1918 vznikl separatistický parlament a v roce 1919 Irská republikánská armáda. Smlouva, která vešla v roce 1922 v platnost, rozdělila Irsko na dvě části, z nichž severní část měla šest hrabství a byla součástí unie s Velkou Británií, druhá část byl Svobodný irský stát, který byl víceméně nezávislý (O'BRIEN, 2003).

Při občanské válce, která důsledkem této smlouvy vznikla, bylo několik tisíc členů IRA zatčeno, vězněno a několik desítek popraveno. Příměří bylo uzavřeno v roce 1923 a s ním i naděje, že IRA svoji činnost ukončí. Sean Rusell ale Irskou republikánskou armádu dále vedl k boji a navrhl sérii pumpových atentátů na pevninské Británii. Skupina byla přibližně 40 let neustále stíhána vládou Irska, a proto v roce 1962 vyhlásila příměří (KOTLÁN, 2003).

1.2.3 Nejznámější teroristické skupiny současnosti

Ve 21. století lze mezi první tři nejkrvavější teroristické skupiny zařadit organizace Tálíbán, Islámský stát (ISIL) a Boko Haram.

Tálíbán – nejsmrtelnější teroristická organizace světa. Vznikla v roce 1994 v Afganistánu. Tálíbán zde vládl až do roku 2001. Poté čelil invazi vojsk USA a NATO a byl svržen. Tálíbán se přesídlil do Pákistánu, odkud nadále vedl

povstání proti afgánské vládě a americké mezinárodní bezpečnostní pomoci na území Afganistánu. Dle posledních aktuálních dat světového indexu terorismu (Global Terrorism Index) z roku 2019 vyplývá, že Tálibán si pro teroristické útoky nejčastěji volí policejní a vojenské cíle. Toto zaměření je součástí jejich kampaně pro podkopání stability Afganistánu. Jeho aktivita také od roku 2017 rapidně vzrostla. V roce 2018 zemřelo vinou Tálibánu více než 3600 vojáků a policistů. Nejčastějším způsobem napadání civilistů i bezpečnostních složek jsou organizované bombové útoky, které jsou stále hlavním rysem tálibánské vzpoury. O 92% se také zvýšil počet únosů – většinou zaměřených na policisty, vojáky a následně civilisty (GTI, 2019).

Islámský stát (ISIL) – poprvé od roku 2014 není nejsmrtelnější teroristickou skupinou světa. ISIL vznikl v roce 2014, kdy jeho vůdce Abu Bakr al-Bagdádí vyhlásil chalífát v částech Iráku a Sýrie. Následovali významné územní zisky především v severních oblastech Iráku. V roce 2016 byla organizace na vrcholu. Jeho aktivita v následujících dvou letech klesala především díky úspěchům místních vojenských sil a americké mezinárodní koalici. Tím došlo k porážkám ISIL na území Sýrie a Iráku. Kromě terorismu v těchto dvou zemích, klesla aktivita ISIL také v globálním měřítku. K útokům jsou často využívána vozidla naložená výbušninami a sebevražední atentátníci (GTI, 2019).

Boko Haram – islamistická teroristická skupina, operující především v subsaharské Africe a Nigérii, vznikla v roce 2009. Boko Haram je charakteristická členstvím žen a dětí. Vědomě pořádá jejich náборы, často za pomoci násilí. Dvě třetiny sebevražedných útoků mají na svědomí ženy, každý třetí atentátník je nezletilý. Jedná se o strategii, kdy ženy a děti bývají oproti mužům méně podezřelí. Cílem útoků bývají autobusové zastávky a trhy. Boko Haram využívá nejčastěji bombové útoky. Od vrcholu teroristické skupiny v roce 2014 byly útoky v roce 2018 o 89% nižší (GTI, 2019).

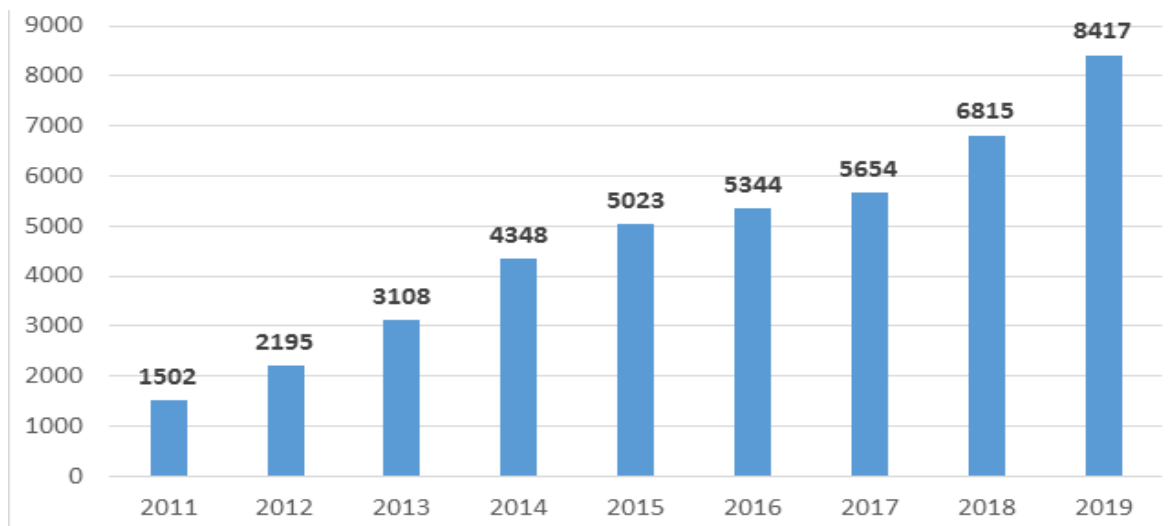
1.2.4 Kyberterorismus

Útoky v kybernetickém světě probíhají nepřiznaně. Kombinují symetrické a asymetrické způsoby vedení bojových akcí proti cílové skupině.

Kyberterorismus lze definovat jako: *„kybernetické útoky proti kybernetické infrastruktuře vedené s pověřením státního aktéra a v konjunkci s vládní kampaní“* (REICH & GELBSTEIN, 2012).

Kybernetické útoky velmi často probíhají za použití škodlivých kódů, které mají za následek pozměnění počítačových hesel, logiky či dat, jejichž cílem je poškození vedoucí k ohrožení citlivých dat a vést ke kybernetickým zločinům. Kupříkladu krádež informací nebo identity (JANSSEN, 2015).

Jedním z mnoha případů nebezpečných kybernetických útoků byl útok z roku 2010 – vir STUXNET a následně vir STARS. Při jejich použití byl napaden počítačový systém řídící jaderné zařízení pro výrobu elektrické energie v íránské elektrárně Búšehr a závod na obohacování uranu. Cílem tohoto útoku bylo zamezení Íránu v obohacování uranem, jež lze použít k výrobě jaderné bomby (REICH & GELBSTEIN, 2012). Původ viru STUXNET nebyl znám a až do roku 2012 se o něm pouze spekuovalo. Generál James Cartwright, který v roce 2010 působil jako místopředseda sboru náčelníků štábu, pro list The New York Times uvedl, že byl tento vir vyroben v laboratořích amerických tajných služeb (SUK, 2017).

Obrázek 8 - Vyšetřované kyber kriminální případy v ČR mezi roky 2011 a 2019 (59)

1.2.5 Nejznámější kyber teroristické skupiny

- Anonymous (vznik 2003);
- Antisec Movement (1999);
- Legion of Doom (1984 – 2000);
- Lulz Security (2011);
- P. H. I. R. M. (1993);
- Securax (1998 – 2002);
- TESO (1998 – 2004);

1.3 Visegrádská skupina

(dále jako „V4“) je uskupením založeným v roce 1991, odráží úsilí zemí středoevropského regionu vzájemně spolupracovat, především v oblastech společného zájmu. ČR, Polsko, Slovensko a Maďarsko mají společné intelektuální hodnoty, včetně jedné kultury a to především díky společným náboženským kořenům a tradicím, u kterých mají za cíl je zachovat a posilovat. Není cílem, aby V4 konkurovala stávajícím středoevropským strukturám, izolovala nebo oslabovala vazby s ostatními zeměmi. Naopak se V4 zaměřuje na spolupráce všech zemí, zejména se svými sousedy. Klíčovým cílem činností V4 je posílení stability středoevropského regionu (CONTENTS OF VISEGRAD COOPERATION 1999, 2019). Uskupení se aktivovalo v roce 1999 po spolupráci v oblasti reformy veřejné správy. Jedním z cílů byl společný boj proti nelegální migraci, nezákonná přeprava a distribuce drog, pašování zbraní, organizovanému zločinu a terorismu (CONTENTS OF VISEGRAD COOPERATION 1999, 2019). K setkávání premiérů jednotlivých zemí dochází minimálně jednou ročně a předsednictví země funguje v rámci rotačního systému střídání jednotlivých zemí (v pořadí ČR, PL, HUN, SK). Jednou ročně se koná oficiální setkání v předsednické zemi vč. jednoho neoficiálního. Hlavními tématy jsou strategické postupy, stav vzájemné spolupráce a otázky střední Evropy. Další schůze ostatních členů vlády se uskutečňuje dle uvážení členských států a zabývají se zejména otázkami týkajícími se jejich příslušnosti (CONTENTS OF VISEGRAD COOPERATION 1999, 2019).

1.3.1 Historie Visegrádské skupiny

K založení Visegrádské skupiny vedly celkem čtyři hlavní faktory:

- touha zúčastněných zemí vymanit se z pozůstatků vlivu komunismu, který panoval ve východní Evropě;

- překonání historických nepřátelství mezi zeměmi střední Evropy;
- přesvědčení o úspěšném zvládnutí cílů společnými silami a zapojení se do evropské integrace;
- podobné uvažování tehdejších politických elit v čele států V4.

Z počátku se výraz „Visegrádská čtyřka“ nepoužíval, k tomu došlo až po rozdělení Československa.

V počátku své existence (1991 – 1993) byla Visegrádská skupina klíčovým hráčem při rozhovorech s NATO a EU. S dalšími lety se spolupráce zemí omezila, jelikož převládala myšlenka, že účastnit se euroatlantických integračních procesů individuálně, bude efektivnější. Následná spolupráce V4 byla obnovena v roce 1998.

1.3.2 Současné bezpečnostní prostředí Visegrádské skupiny

Visegrádská skupina dokazuje své schopnosti efektivní platformy pro spolupráci již od samého počátku roku 1991. Členové V4 sdílejí společný závazek vůči mezinárodním institucím – především k EU a NATO. Kromě toho také země V4 již několikrát operovali společně na misích vedených právě zmíněnými organizacemi. Spolupráce V4 je logická a vyplývá z kulturních, geografických a historických vazeb (PÁNA & STRNAD, 2014).

Členství v NATO a EU zůstává i nadále hlavní prioritou zemí V4. Cílem spolupráce zemí V4 není nahradit platformy těchto organizací, ale efektivnější spolupráce v existujících strukturách. Projekty spolupráce v rámci V4 by tedy měly vyplňovat mezery v EU a NATO, a zároveň zaštitit vlastní bezpečnost. V4 může taktéž uskupením, které bude poskytovat specializaci a odbornost v určitých oblastech, čímž může zefektivnit projekty a operace EU a NATO (PÁNA & STRNAD, 2014).

Od vstupu států V4 do EU nebo NATO se zaobírali řadou témat, zahrnující kupříkladu energetickou bezpečnost, problematiku menšin až po západní Balkán. Jejich vztah se svými východními partnery zůstává neznámý v otázkách bezpečnosti a obrany. Velmi skeptický je i ke vztahu k Rusku (KOLLÁR, 2012). Vztahy mezi EU, Ruskem a USA nejsou stabilní, což může ze zemí V4 tvořit jakýsi most mezi západním a východním světem. To, že se země V4 účastní operací vedených EU a NATO, jim dodávají výhodu možných pozic důležitých regionálních aktérů v oblastech bezpečnosti a obrany. Čehož by země V4 měli využít a sjednotit jejich agendu společných strategií a přístupů. Spolupráce probíhá jak na vládním, tak i nevládním poli a vlády chtějí dosáhnout sdílených cílů. Je proto nezbytné, aby si vlády uvědomili, že musí svou pozici přizpůsobit preferencím a schopnostem ostatních států. Vztahy, jež země V4 chovají směrem k USA a NATO jsou pozoruhodné v určování jejich zájmů a cílů vedoucích ke společné bezpečnostní politice (KOVÁČIK, 2008).

V4 v otázce vojenské moci a působení nemá globální záměry jako např. mezinárodní organizace OSN nebo NATO. Z těchto faktů vyplývá, že zájmy států V4 jsou regionálního charakteru. Každá jednotlivá země V4 má k dispozici nástroje, kterými může vyřešit krizové situace, ale nemají téměř žádné způsobilosti k tomu, aby mohli samostatně vést např. válku v plném rozsahu. Dalším identickým znakem zemí V4 je, že si všechny vyhlásili za cíl účastnit se mezinárodních operací, především pro EU, NATO či OSN. Slovensko a Česká republika spolupracovali v operaci KFOR, Slovensko a Maďarsko se společně účastnili operace UNFICYP, Polsko se Slovenskem operovali v misi ISAF (NAŘ & kol.). Tato spolupráce je fakt, že spolupráce v rámci V4 mohou být a jsou přínosné. Podobný druh nadcházející vojenské spolupráce tak může tvořit základ pro hlubší vazby a spolupráci zemí V4 v oblasti bezpečnosti a obrany (PÁNA & STRNAD 2014).

2 CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY

2.1 Cíle

Cílem teoretické části diplomové práce bylo zhodnotit aktuální bezpečnostní prostředí, hrozbu terorismu a migrace v České republice. Zahnuje také opatření a postoje, které Česká republika v této problematice zaujímá.

Cílem praktické části diplomové práce je především:

- Analýza současného stavu hrozby terorismu v ČR vč. navrnutí opatření proti terorismu.
- Analýza současné hrozby migrace v ČR a navrnutí opatření k potlačení negativních dopadů migrace na společnost.
- Komparace bezpečnostních strategií V4.

2.2 Hypotézy

Hypotéza č. 1 – Je hrozba migrace a teroristického útoku na území České republiky reálná?

Hypotéza č. 2 – Cílí kyberterorismus jen na státní instituce nebo i na kritickou infrastrukturu státu?

Hypotéza č. 3 – Má členství České republiky v uskupení V4 pozitivní vliv na jednání v rámci EU při řešení migrace?

3 PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU

3.1 Aktuální hrozby v České republice

Hrozby, z nichž plynou rizika ohrožující Českou Republiku přímo nebo zprostředkovaně, si žádají nepřetržitou schopnost rychlé reakce a adaptace bezpečnostního systému ČR na ně. Potencionální hrozby se mohou vzájemně násobit. Také s ohledem na rostoucí počet škod vzniklých přírodními živly – které jsou mj. také vyvolány činností člověka, je stále vyšší snaha lidí o integrovaný konsolidovaný přístup a učinění kroků, které vedou ke snižování negativního působení těchto vlivů na společnost. Klíčová je tedy prevence těchto mimořádných událostí a také analýza hrozeb, které mají stěžejní význam.

Pro analýzu těchto hrozeb byl dne 23. 10. 2013 přijatý usnesením Vlády České republiky dokument č. 805 „Koncepte ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030“, jehož stanovená úloha byla zpracovat analýzu hrozeb pro ČR a její závěry promítnout do metodických a strategických materiálů v oblasti bezpečnosti státu. Je klíčové přijímat preventivní opatření k předcházení a eliminaci rizik. Při ohlédnutí do uplynulých let lze vnímat bezpečnostní situaci v České republice jako stabilizovanou.

Na základě analýzy bezpečnostního prostředí, ve kterém se Česká republika nachází, obsahuje Bezpečnostní strategie 2015 bezpečnostní hrozby, které nemají přímý dopad na Českou republiku, ale mohou bezprostředně ohrožovat také její spojence (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE, 2019).

1. „Oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti i politických a mezinárodně právních závazků v oblasti bezpečnosti“ (Bezpečnostní strategie)

- zde je označeno hybridní válčení nástrojem, kterým lze dosáhnout revize mezinárodního uspořádání, čímž je nepřímě označeno ohrožení Ruskem.
2. *„Nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a jeho okolí“* (Bezpečnostní strategie)
 - hrozba, díky níž si mohou aktéři první hrozby budovat jedinečné sféry vlivu v sousedních, nestabilních zemích. Lze tuto situaci přiblížit spory ve východní Evropě, Libyi, Sýrii nebo v severní Africe.
 3. *„Terorismus“* (Bezpečnostní strategie)
 - šíření, prosazování politického a náboženského přesvědčení násilnou metodou je považována za stále vysokou. Nadnárodní sítě i jednotlivci, osamělí vlci (tzv. Lone Wolves), sdílejí ideologie, cíle a informace. Přímo ohrožují lidské životy, zdraví, životní prostředí či kritickou infrastrukturu. V tomto bodě je strategie zaměřena na rizika spojená s tzv. zahraničními bojovníky.
 4. *„Šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů“* (Bezpečnostní strategie)
 - stále je mezi státními i nestátními aktéry zájem o získání zbraní hromadného ničení spolu s jejich nosiči a to anonymně i veřejně. Při šíření těchto zbraní lze očekávat závažné bezpečnostní důsledky v euroatlantickém prostoru. Balistické řízené střely a také řízené střely s plochou dráhou letu, jež nesou konvenční, nebo nekonvenční nálože představují specifické riziko i proto, že jsou schopny z velké vzdálenosti zasáhnout území České republiky nebo jejích spojenců. Z tohoto důvodu je nezbytně nutné klást vysoké nároky na aktivní i pasivní protiopatření (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE 2019).
 5. *„Kybernetické útoky“* (Bezpečnostní strategie)
 - v kybernetickém prostoru neexistují žádné geografické hranice, ani nelze odhadnout vzdálenost mezi zdrojem hrozby a případnými cíli. Proto je, díky těmto vlastnostem, možné snadněji poškodit strategické

či jinak významné zájmy pro ČR bez použití běžných, konvenčních prostředků. Tyto útoky se postupně stávají častějšími a sofistikovanějšími proti soukromé i veřejné správě. V případě, že se útok stane úspěšným, může dojít k selhání telekomunikačních, energetických, dopravních sítí a procesů či průmyslových a finančních systémů, které mají za následek velmi významné hmotné škody. Protože jsou ozbrojené síly státu značně závislé na telekomunikačních a informačních systémech, může dojít k bezprostřednímu ohrožení bezpečnosti státu. Další související hrozbou je v tomto prostoru také politická nebo ekonomická špionáž (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE 2019).

6. „*Negativní aspekty mezinárodní migrace*“ (Bezpečnostní strategie)

- migrace představuje v současnosti zdroj a spouštěč řady bezpečnostních problémů, k nimž dochází z důvodu zvyšujících se lokálních, ozbrojených konfliktů. Dalším důvodem sociálního napětí je také fakt, že i zcela legální migranti nejsou vždy schopni se dostatečně integrovat do společnosti. Vlivem této skutečnosti může docházet k radikalizaci členů přistěhovaleckých komunit (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE, 2019).

7. „*Extremismus a nárůst interetnického a sociálního napětí*“ (Bezpečnostní strategie)

- v současnosti existují na území ČR tzv. „vyloučené lokality“. Tyto lokality lze vnímat jako oblasti, kde žijí samostatné sociální skupiny, neochotné začlenit se do běžného života a tím vytváří prostor pro kriminogenní prostředí, vyvolávají interetnické i sociální napětí, čehož mohou využít nejrůznější extremistické skupiny (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE, 2019).

8. „Organizovaný zločin, zejména závažná hospodářská a finanční kriminalita, korupce, obchodování s lidmi a drogová kriminalita“
(Bezpečnostní strategie)

- organizovaný zločin má v současném bezpečnostním prostředí širší rozměr, jelikož díky obchodním i osobním zájmům často překračuje hranice státu. Kriminální sítě jsou schopny narušovat hodnoty právního státu, infiltrovat orgány státní správy a ohrožovat bezpečnost občanů. Častým nástrojem je korupce. Díky korupci využívá organizovaný zločin vlivu, který získá a může dojít k podkopání samotných zájmů společnosti. Často je výsledkem politický nebo veřejný skandál, který v občanech evokuje nedůvěru v poctivost a nestrannost veřejných institucí vč. ekonomického úpadku a celkové destabilizace státu (pád vlády atd...). Protože mezi politickou a kriminální motivací není jasná hranice, dochází díky korupci k propojování struktur organizovaného zločinu a teroristických sítí (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE, 2019).

9. „Ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury“
(Bezpečnostní strategie)

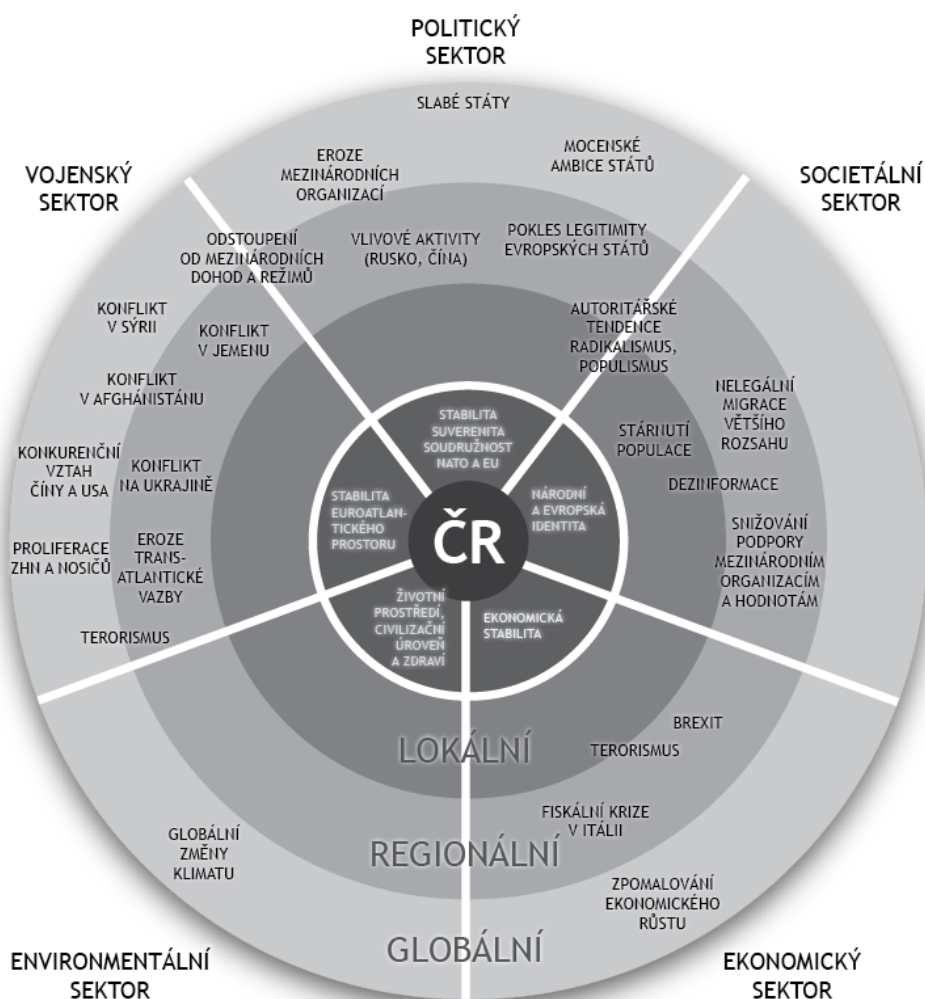
- tento pojem definuje systém takových prvků, kdy při jejich narušení nebo nefunkčnosti hrozí závažný dopad na bezpečnost státu a jeho ekonomiku vč. základních životních potřeb obyvatelstva. Hrozby jsou v tomto odvětví přírodní, technologické i asymetrické. Energetická infrastruktura může být ovlivněna především ekonomickými tlaky kriminálními skutky. Příkladem takových ohrožení mohou být politické manipulace s dodávkami strategických surovin, sabotáže, kybernetické útoky nebo hospodářská kriminalita. Ohrožení je tedy komplexní (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE, 2019).

10. „Přerušování dodávek strategických surovin nebo energie“
(Bezpečnostní strategie)

- v neustále se měnícím globálním prostředí má bezpečnost a zajištění dodávek energie a surovin stále větší význam. Stává se součástí mezinárodních vztahů. Prioritou ČR je tak nepřerušované dodávání a úspěšná diverzifikace strategických surovin mezi obyvatele, vč. vytváření stabilních dodávek elektrické energie a tvorby strategických rezerv státu. V neposlední řadě je klíčovým cílem ochrana zdrojů pitné vody a potravinová bezpečnost (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE, 2019).

11. *„Pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události“*
(Bezpečnostní strategie)

- v důsledku změny klimatu a stále častějšího extrémního charakteru počasí se stává otázka ochrany bezpečnosti a zdraví obyvatel, jejich majetku a životního prostředí stále aktuálnější. Tyto výkyvy mohou mít negativní vliv mj. i na ekonomiku země, její zásobování surovinami, vodou či poškození kritické infrastruktury. Dalším bodem ochrany je prevence šíření infekčních nemocí s pandemickým potenciálem při zachování zajištění zdravotnické péče a ochrany veřejného zdraví (BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE, 2019).

Obrázek 9 - Sektorová analýza bezpečnostního prostředí (18)

3.1.1 Souhrn aktuálních bezpečnostních hrozeb dle Bezpečnostní informační služby České republiky

Aktuální hrozby pro bezpečnost nebo ekonomické zájmy České republiky dále popisuje výroční zpráva BIS, publikovaná dne 26. listopadu 2019:

1) Obchod s vojenským materiálem a šíření zbraní hromadného ničení

Česká republika se na mezinárodním poli zavázala zabránit proliferaci (šíření) zbraní hromadného ničení (ZHN). ČR je v tomto ohledu vnímána mezi rizikovými zeměmi (KLDK, Sýrie, Írán, Pákistán) jako tradiční strojírenská země

oplývající kvalitními výrobky, kde materiál i technologie jsou cenově dostupné. BIS tak od roku 2018 zaznamenala množství případů, v nichž tyto rizikové země usilovali o nákup zbraní, strojírenských zařízení, technologií nebo know-how, které by mohly využít pro vlastní výzkum a vývoj ZHN (BIS, 2020).

V ČR byl evidován zájem o výbušniny, zbraně, vojenský materiál či o komponenty, které lze využít k výrobě dronů pro vojenské nebo špionážní účely. Snahy získat tyto komponenty byly především od subjektů z Ruska, Číny a dalších zemí s nestabilním nebo represivním režimem, či ze zemí, kde aktuálně zuří vojenské konflikty (BIS, 2020). Účinným ochranným opatřením proti obchodu se ZHN jsou mezinárodní sankce, které nyní platí pro KLDR a Sýrii. Sankční opatření se týká také řady zemí Blízkého a Středního východu, jihovýchodní Asie, dále kavkazských a afrických zemí. Od srpna 2014 se sankce EU týkají dodávek pro ruské zbrojovky (BIS, 2020).

Všeobecně by obcházení či porušování mezinárodních dohod a závazků nejen v otázce ZHN vedlo k oslabení bezpečnosti země, ekonomických zájmů, dobrého jména a pozice ČR na mezinárodní úrovni (BIS, 2020).

2) Ochrana ekonomických zájmů ČR

V roce 2018 bylo ze strany BIS identifikováno několik závažných zásahů do činností regulatorních a dohledových orgánů z těch nejčastěji zastoupených se jednalo především o klientelismus, nelegitimní lobbying nebo snaha obcházet zákon. Jejich cílem bylo ovlivňovat klíčová rozhodnutí úřadů ve prospěch svých partikulárních zájmů. Bylo využito několik metod, od legálního lobbyingu, přes skryté ovlivňování médií až po pokusy přímo řídit procesy rozhodování – především přes vysoce postavené insidery (zasvěcené osoby). Snahou těchto subjektů často bylo získání klíčových informací o chystaných rozhodovacích

procesech nebo plánovaných analýzách, které slouží úřadům ke stanovení dalšího postupu (BIS, 2020).

Tyto zásahy jsou považovány za závažné ohrožení ekonomických zájmů ČR. Tyto regulatorní a dohledové orgány svým vlivem vytváří podmínky pro celá odvětví. Proto je manipulace s jejich rozhodováním negativním aspektem pro důvěru znevýhodněných subjektů ve stát a jeho spravedlivé ekonomické prostředí. Znevýhodnění mohou být podnikatelé včetně široké veřejnosti – spotřebitelů. Ovlivněné rozhodovací procesy mohou mít proto negativní dopad na investiční klima ČR a snižovat její atraktivitu pro zahraniční investory (BIS, 2020).

3) Kybernetické útoky

Kyberterorismus lze považovat za aktuální bezpečnostní hrozbu i v České republice.

Začátkem prosince roku 2019 ochromil útok kryptovirem benešovskou nemocnici a která svůj provoz obnovila naplno až v půlce ledna 2020 a 23. 12. 2019 stejný vir provedl útok na společnost OKD, která po útoku byla nucena zřídit oddělenou interní síť.

V březnu 2020 ochromil kyber útok také Fakultní nemocnici Brno, podoba viru ani viník zatím není znám. Jedná se o velmi nešťastné a možná účelné načasování kyber útoku na nemocnici, s ohledem na probíhající pandemii COVID-19.

Dne 16. 4. 2020 vydal NÚKIB varování před kybernetickými útoky na nemocnice a jiné významné cíle v ČR. Hrozbu hodnotí na úrovni Vysoká – pravděpodobná až velmi pravděpodobná. Varuje především na spear – phishing. Jedná se nejčastěji o „maskování“ phishingu v přílohách – obrázky, dokumenty,

apod. Na úřední desce NÚKIB také uveřejnil doporučená bezpečnostní opatření k předcházení těmto útokům (NÚKIB, 2020).

Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB)

Hlavní orgán v České republice má ve správě bezpečnost a obranu utajovaných informací v oblasti informačních i komunikačních systémů. Má ve správě také družicový systém Galileo (NÚKIB, 2019).

Kybernetické síly a informační operace (KySIO)

Útvar přispívající k bezpečnosti a obraně České republiky v kybernetickém a informačním prostoru. Jedná se o nezávislý útvar, který působí v součinnosti s pozemními, vzdušnými a speciálními silami. Monitoruje, plánuje a řídí operace v kyberprostoru, vč. podpory strategické komunikace AČR. Samozřejmostí je úzká spolupráce s vojenským zpravodajstvím, kde se vzájemně schopnosti a zkušenosti doplňují (AČR, 2020).

4) Nelegální migrace

Státní příslušnost nelegálních migrantů ve výroční zprávě Ministerstva vnitra a cizinecké policie:

Ministerstvo vnitra a cizinecká policie ve své výroční zprávě uvádějí státní příslušnost a počty migrantů z jednotlivých zemí:

- Ukrajina – celkem zajištěn 1 161 nelegálních migrantů, což je oproti roku 2018 vyšší počet o 111 osob;
- Moldávie – celkem 634 osob, nárůst oproti roku 2018 o 257 osob;

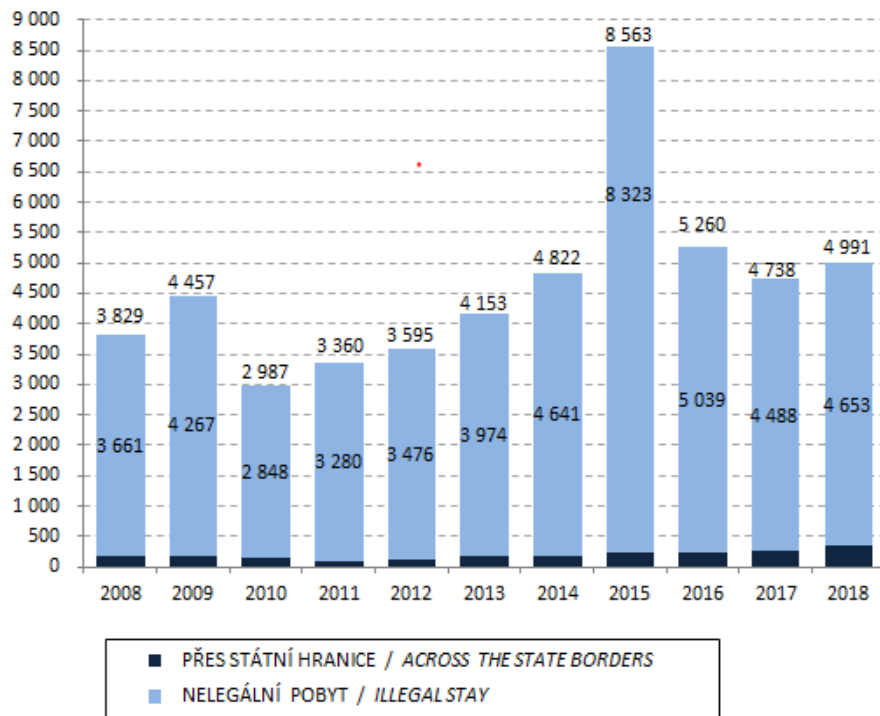
- Vietnam – s celkovým počtem zajištěných 269 osob se řadí na třetí místo, oproti roku 2018 je nárůst nelegálních migrantů o 29 osob;
- Rusko – zajištěno 212 osob, na rozdíl od ostatních zemí je počet nelegálních migrantů z Ruska nižší o 18 osob;
- Gruzie – s 200 zajištěnými nelegálními migranty je na pátém místě, přičemž nárůst oproti roku 2018 činí 81 osob;

Celkový počet nelegálních migrantů zajištěných za sledované období v roce 2019 byl 3 914, z čehož nejvyšší počet (1 498) byl odhalen v Praze. Na druhém místě s 629 osobami jsou útvary Ředitelství služby cizinecké policie. V Jihomoravském kraji bylo odhaleno 417 osob, v Ústeckém 325, v Pardubickém 168 osob. Celkem je to tedy cca 80% všech nelegálních migrantů zadržených na území České republiky (POLICIE ČR, 2019).

Migrace přes schengenskou hranici – celkem 359 osob, v porovnání s rokem 2018 tedy došlo k více jak polovičnímu nárůstu + 130 osob, tzn. 56,8%. Nejvíce občanů bylo ze zemí třetího světa - Gruzie (74), Albánie (35) a Ukrajiny (32). Nelegální migranti se při hraniční kontrole ve čtvrtině případů prokázali neregulérním cestovním dokladem. Cílovou destinací z České republiky bylo Irsko a Velká Británie (POLICIE ČR, 2019).

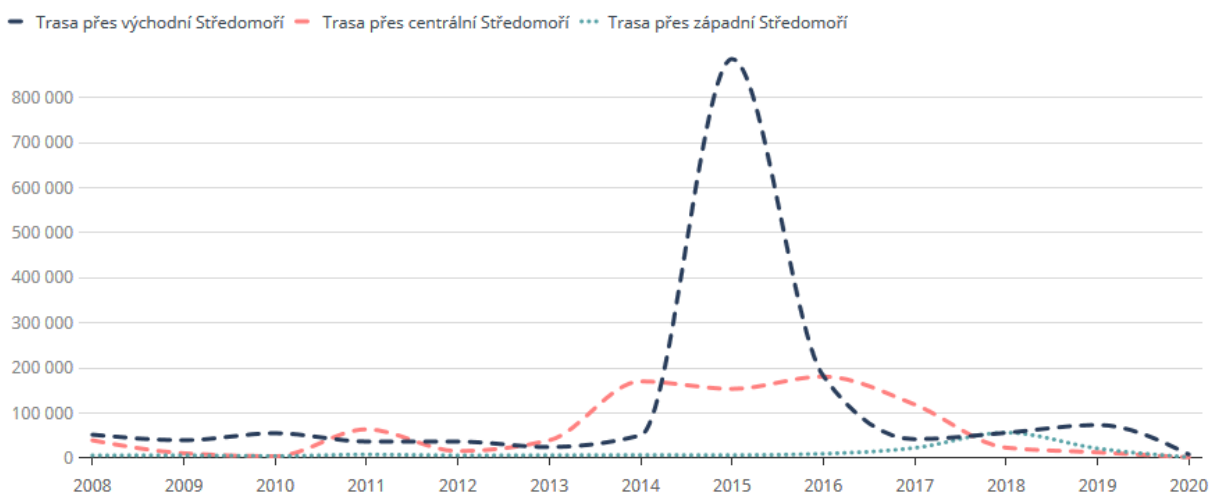
Tranzitní nelegální migrace tj. migrace přes území České republiky vykazala celkem 192 osob, což je nárůst o 24,7%. Vstup ze Slovenska byl jedním z nejčastějších (92 osob), migranti, kteří přišli z Rakouska, v naprosté většině jako cílovou zemi uvedlo Německo. Jako dopravní prostředek k migraci byl nejčastěji využit nákladní automobily, letadla, vlaky, osobní automobily. Národnostní zastoupení bylo nejčastěji z Afganistánu (60), Iráku (35), Sýrie (28), Íránu (16) a Jemenu (11). (POLICIE ČR, 2019).

NELEGÁLNÍ MIGRACE CIZINCŮ
ILLEGAL MIGRATION OF FOREIGNERS
2008 - 2018

Obrázek 10 - Vývoj nelegální migrace v České republice v roce 2008 – 2018 (60)

Počet nelegálních vstupů do EU (2008-2020)

Východní trasa: údaje do 10. března 2020. Další údaje: do února 2020 (do vstupů po západní trase nejsou zahrnuty pozemní vstupy v únoru 2020).

Obrázek 11 - Vývoj nelegální migrace na území EU (61)

3.1.2 Postoj zemí Visegrádské skupiny k migrační krizi

Na přelomu let 2014/2015 čelila EU zvýšenému počtu migrantů zejména z Afriky a Sýrie. Nejpostiženějšími zeměmi byla Itálie a Řecko. Země V4 v této situaci projevily soustrast s oběťmi, ale bez výraznější aktivity. Až s příchodem aktivnější politiky EU v roce 2015, která začala odkazovat na sdílenou solidaritu mezi členskými státy, jež určovala počet migrantů, kteří měli být rozděleni a relokováni do členských států EU. Nejednalo se už o dobrovolné zapojení do řešení uprchlické krize, ale o snahu členské státy EU zapojit do povinného přerozdělovacího mechanismu (CABADA A WAISOVÁ, 2018).

V4 v září 2015 po mimořádném summitu zaujala jednotný postoj, kde principy solidarity byly země ochotny akceptovat pouze s ohledem na specifika každého státu, proto odmítly systém povinných kvót vytvořených EU (VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY, 2015).

4 METODIKA

Diplomová práce se skládá z teoretické a praktické části.

Literární rešerše

Je základem pro formulování problematiky celé diplomové práce a studia souvisejících pramenů. Předtím, než mohl začít samotný výzkum, bylo důležité studium literárních a informačních zdrojů. Hlavním cílem je získání všeobecného přehledu zkoumané oblasti a vytvoření rámce pojmů zkoumané problematiky.

Analýza dokumentů

Tato analýza se řadí mezi experimentální metody. Fakta se získávají z objektivních situací a jsou systematicky vybírány a analyzovány dostupné literární zdroje. Primárním zdrojem informací byly především články, knihy, vyhlášky a monografie. Pro praktickou část diplomové práce byla zvolena SWOT analýza a komparace.

SWOT analýza

Jedná se o univerzální analytickou metodu, která hodnotí vnitřní i venkovní faktory, jež ovlivňují úspěšnost daného procesu. V našem případě byla analýza použita na problematiku současné hrozby terorismu a migrace v České republice, používá se jako analýza dané situace a je strategicky seřazena.

SWOT analýza byla vytvořena na základě návodu na webových stránkách s návodem k vytvoření SWOT analýzy v Microsoft Excel (FOTIS FOTOPULOS, 2011).

SWOT analýza zahrnuje:

Silné stránky	Slabé stránky
Příležitosti	Hrozby

Komparace

Komparace je vědecká metoda, jejímž základem je porovnávání, vyhledávání objektů a jevů, které mají společné určité části. V podstatě jde o zjišťování shodných nebo rozdílných vlastností pozorovaných objektů.

Diplomová práce porovnává bezpečnostní zájmy, bezpečnostní prostředí a bezpečnostní politiku zemí Visegrádské čtyřky.

5 VÝSLEDKY

Díky aktuální napjaté situaci ve státech Blízkého východu – Írán, Irák, Sýrie, Jordánsko, Izrael aj. lze stále považovat za největší hrozbu terorismu islámským radikalizmem. Momentálně je asi největším známým bojovým konfliktem spor mezi Tureckem a kurdskými milicemi (YPG, PKK), pobývajících na území Sýrie, jež je zmítána přibližně 9 let občanskou válkou. PKK jsou v Turecku považováni za teroristickou organizaci. Rozkvětu terorismu ve světě nahrává také destabilizovaná situace v severní Africe, především v Libyi a v oblasti Sahelu (Mali).

V České republice, i dle výroční zprávy BIS, není hrozba terorismu vysoká, ale přesto ji nelze úplně pominout. Analýzu jsem se rozhodl zpracovat, protože terorismus vnímám jako jedno z největších nebezpečí konaných člověkem.

SWOT analýzu jsem rozdělil na část výhod, kde jsem zařadil silné stránky a příležitosti. Jsou to aspekty, které signalizují nízký výskyt terorismu v zemi. V druhé části nedostatky, jsem zařadil slabé stránky a hrozby, které by mohli výskyt terorismu naopak zvýšit.

Tabulka 2 - SWOT analýza: současného stavu hrozby terorismu v České republice (vlastní zpracování)

SWOT analýza		
	Silné stránky	Příležitosti
Výhody	Členství v NATO, EU vč. spolenectví V4.	Pravidelné výcviky v rámci EU, NATO.
	Neatraktivní prostředí pro útoky.	Monitoring sociálních sítí.
	Stabilita a dobře fungující složky IZS.	Předávání a čerpání zkušeností ostatních zemí.
	Vlastní postup v boji proti terorismu je	Flexibilní legislativní rámec.

	součástí Bezpečnostní strategie.	
	Nízké multikulturní zastoupení obyvatelstva, které je integrováno.	Proniknutí např. člena BIS do skupiny těchto menšin a odhalení nelegálních činností.
	Dobrý systém zachycení nelegálních migrantů.	Pravidelné kontroly na hranicích, získání kontaktů, zajištění tras.
	Muslimská komunita je integrována a pod kontrolou.	Potlačení financování terorismu.
Nedostatky	Slabé stránky	Hrozby
	Schengenský prostor.	Osoby s patologickými poruchami chování.
	Málo zkušeností s terorismem, zkušenosti jsou pouze převzaté ze zasažených zemí v rámci mezinárodní spolupráce.	ČR na seznamu nepřátel Islámského státu
	Nízká propracovanost a implementace bezpečnostních a preventivních programů pro obyvatele České republiky.	Extremismus – nelze se zaměřovat jen na islámské radikály. Je třeba brát na zřetel, že mohou být i jiné extremistické skupiny, které by chtěly páchat teroristické útoky na území ČR.
	Útok jednotlivce nelze předvídat, protože jedná sám za sebe.	Tzv. "Lone Wolves" - Osamělí vlci.
	Nedostatečné technické vybavení složek IZS.	Útoky na měkké cíle – nemocnice, školy, divadla, obchodní centra aj.
	Xenofobní, populistické a radikální názory politických	Radikalizace muslimů v ČR, z důvodu xenofobního myšlení Čechů. Muslim je

	představitelů, které jsou medializovány.	teroristou jen na základě jeho víry, tím je vyšší riziko, aby se skutečně stal teroristou.
	Nedostatečné finance pro bezpečnostní složky IZS.	V rámci migrace příliv zahraničních bojovníků.

Ve SWOT analýze jsou hodnoceny jednotlivé parametry. Silné a slabé stránky jsou ve stupnici od 1 – 5. Analýza je doplněna dalším rozměrem, jehož hodnota je přiřazena k parametrům váhy. Váha je řazena v rozmezí 0,00 – 0,5, přičemž čím je parametr důležitější, tím je vyšší koeficient.

Tabulka 3 - Vnitřní faktory SWOT analýzy: Současný stavu hrozby terorismu v České republice (vlastní zpracování)

Faktory	Váha	Hodnocení	Celkem
Silné stránky			
Členství v NATO, EU vč. spojení V4.	0,3	4	1,2
Neatraktivní prostředí pro útoky.	0,2	4	0,8
Stabilita a dobře fungující složky IZS.	0,15	2	0,3
Vlastní postup v boji proti terorismu je součástí Bezpečnostní strategie.	0,15	3	0,45
Nízké multikulturní zastoupení obyvatelstva, které je integrováno.	0,1	3	0,3
Dobry systém zachycení nelegálních migrantů.	0,05	2	0,1
Muslimská komunita je integrována a pod kontrolou.	0,05	2	0,1
Celkem			3,25
Slabé stránky			
Schengenský prostor.	0,1	-2	-0,2

Málo zkušeností s terorismem, zkušenosti jsou pouze převzaté ze zasažených zemí v rámci mezinárodní spolupráce.	0,2	-3	-0,6
Nízká propracovanost a implementace bezpečnostních a preventivních programů pro obyvatele České republiky.	0,1	-2	-0,2
Útok jednotlivce nelze předvídat, protože jedná sám za sebe.	0,2	-3	-0,6
Nedostatečné technické vybavení složek IZS.	0,15	-2	-0,3
Xenofobní, populistické a radikální názory politických představitelů, které jsou medializovány.	0,15	-2	-0,3
Nedostatečné finance pro bezpečnostní složky IZS.	0,1	-2	-0,2
Celkem			-2,4

Nejvýše hodnoceným faktorem silných stránek je členství v EU a NATO, dále spolupráce v rámci Visegrádské skupiny. ČR v případě ohrožení terorismem spoléhá na své spojence a dbá na vzájemnou spolupráci napříč EU. Pro teroristy nejsme aktuálně atraktivní cíl.

Nej slabší stránka ČR byla vyhodnocena jako nedostatek zkušeností a špatná předvídatelnost teroristického útoku ze strany jednotlivce.

Rozdíl mezi silnými a slabými stránkami činí 0,85. Silné stránky v otázce terorismu převládají, ale riziko útoku se vlivem momentálního dění může zvyšovat.

Tabulka 4 - Vnější faktory SWOT analýzy: Současný stav hrozby terorismu v České republice (vlastní zpracování)

Faktory	Váha	Hodnocení	Celkem
Příležitosti			
Pravidelné výcviky v rámci EU, NATO.	0,25	4	1
Předávání a čerpání zkušeností ostatních zemí.	0,15	3	0,45
Monitoring sociálních sítí.	0,25	5	1,25
Flexibilní legislativní rámec.	0,15	3	0,45
Proniknutí např. člena BIS do skupiny těchto menšin a odhalení nelegálních činností.	0,1	2	0,2
Pravidelné kontroly na hranicích, získání kontaktů, zajištění tras.	0,05	2	0,1
Potlačení financování terorismu.	0,05	2	0,1
Celkem			3,55
Hrozby			
Osoby s patologickými poruchami chování.	0,1	-1	-0,1
ČR na seznamu nepřátel Islámského státu.	0,1	-2	-0,2
Extremismus – nelze se zaměřovat jen na islámské radikály. Je třeba brát na zřetel, že mohou být i jiné extremistické skupiny, které by chtěly páchat teroristické útoky na území ČR.	0,1	-2	-0,2
Tzv. “Loan Volves“ - Osamělí vlci.	0,25	-4	-1
Útoky na měkké cíle – nemocnice, školy, divadla, obchodní centra aj.	0,15	-5	-0,75
Radikalizace muslimů v ČR, z důvodu xenofobního myšlení Čechů. Muslim je teroristou jen na základě jeho víry, tím je vyšší riziko, aby se skutečně stal teroristou.	0,15	-3	-0,45
V rámci migrace příliv zahraničních bojovníků.	0,15	-3	-0,45
Celkem			-3,15

Nejvíce příležitostí k podchycení hrozícího teroristického útoku bylo vyhodnoceno v monitoringu kyber prostoru a využití spolupráce a zkušeností ostatních partnerských zemí k výcviku našeho IZS.

Jako největší hrozba byly vyhodnoceny útoky na měkké cíle – např. jako nyní v době pandemie, a osamělí vlci s radikálním a těžko odhalitelným smýšlením.

Rozdíl mezi hrozbami a příležitostmi činí 0,4, z čehož vyplývá, že momentálně je pro ČR z potenciální hrozby terorismu stále více příležitostí na to, aby obranné složky byly silnější a připravenější.

5.1 SWOT analýza terorismus

Jako výstup z této analýzy doporučuji přijmout opatření, která povedou ke snížení vzniku teroristických útoků na území ČR. Zvyšování bezpečnostního povědomí a zaměření na otázky terorismu je klíčové pro udržení bezpečnosti v státu.

Dalším důležitým cílem je integrace muslimských obyvatel do české společnosti. Jedná se o dlouhodobý proces, který je teprve na začátku své cesty. Tím se zabrání vzniku radikálního myšlení u muslimů a potlačí se jejich pocit křivdy od ostatních občanů.

Věznice jsou místem, kde velmi snadno dojde k radikalizaci nebo ke xenofobnímu smýšlení, i přesto, že osoba předtím nebyla žádného náboženského nebo jiného vyznání. Je tedy zásadní vypracovat preventivní programy pro odsouzené a mít tak lepší přehled o jejich smýšlení.

V současné době je propojení kybernetického a reálného světa stále masivnější a velmi intenzivně proniká do všech oblastí společnosti a života obyvatel všech. Můžeme to považovat za nebezpečí, protože v tomto případě není ohrožena jen

bezpečnost státu, ale také různé organizace – nemocnice, státní podniky atd. Kyberterorismus může v tomto případě ochromit jejich provoz a tím ohrozit lidské životy.

5.1.1 Doporučená opatření z výsledků analýzy

Jsem názoru, že všechny složky IZS se připravují v dostatečné míře. Přípravu teroristických útoků asi není možné vždy zcela odhalit, jinak by se žádné ve světě neuskutečnily, ale díky prevenci se jim může alespoň částečně předcházet. Úkolem bezpečnostních a zahrnutých tajných služeb by tedy mělo být včasné odhalování a potlačování teroristických útoků. Domnívám se, že by bylo vhodné lepší profinancování všech složek IZS, jejich výcviků, vybavení atd. Úlohou IZS je koordinovaný postup a plnění úkolů při mimořádné situaci, včetně provádění likvidačních a záchranných činností.

Kybernetická bezpečnost jde ruku v ruce s reálnou bezpečností obyvatel, proto by, dle mého mínění, měla tato dvě odvětví úzce spolupracovat na poli státním i soukromém. Stát by v tomto ohledu měl mít více legislativních práv na získání osobních údajů osob. V případě podezření na přípravu trestného činu nebo teroristického útoku by měl mít k těmto datům bezpodmínečný přístup.

V otázkách bezpečnosti je nezbytná úzká mezinárodní spolupráce, předávání a vytváření bezpečnostních opatření vč. zkušeností od expertů v daných odvětvích.

Za klíčové považuji zvyšování bezpečnostního povědomí a vštěpování zásad vhodného chování se v krizové situaci u občanů ČR, aby každý, kdo se stane účastníkem/obětí teroristického útoku, uměl až do příjezdu složek IZS adekvátně reagovat a přizpůsobit své jednání.

Tabulka 5 - SWOT analýza: současné hrozby migrace v České republice (vlastní zpracování)

SWOT analýza		
Výhody	Silné stránky	Příležitosti
	Propracovaný systém zachycení ilegálních migrantů a jejich umístění do ZZC.	Zajištění osob, zjištění dalších kontaktů, tras a cílových destinací ilegálních migrantů.
	Česká republika často není pro ilegální migranty cílovou zemí.	Začlenění migrantů a získání nových pracovních sil, posílení ekonomiky státu.
	Stabilní postoj vlády ČR a V4 k problematice migrace.	ČR dává přednost k technické či humanitární pomoci přímo v zasažených oblastech namísto přijímání migrantů.
	Etnicky homogenní stát.	Pozitivní dopad na demografii nebo příliv zahraničních investorů.
	Povinné prvky integrace – zkoušky při žádání o trvalý pobyt, jazykové zkoušky.	Vyšší příliv finančních prostředků na lepší vybavení bezpečnostních složek, využití financí od EU.
	Schopnost rychlého zavedení kontrol vnitřních hranic státu.	Posílení vazeb států V4 díky jednotnému postoji např. k relokačním kvótám.
Nedostatky	Slabé stránky	Hrozby
	Zranitelnost a zneužívání azylového a migračního systému v ČR.	Za odmítání kvót hrozí aktuálně státům proces u ECJ a finanční sankce od EU.
	Nízká politická podpora od okolních zemí, na základě postojů ČR k migraci – odmítání kvót atd...	Účelově uzavíraná manželství na území ČR.

	Slabé slovo v migrační problematice v rámci EU.	Zavlečení chorob a nemocí, které již byly v ČR vymýceny.
	Díky populistickým stranám může docházet k rozdělení společnosti na dva extrémní tábory pro a proti migraci.	Střet názorů mezi občany díky rozdílným náboženským vyznáním.
	Při integraci cizinců nelze vymáhat např. povinnou školní docházku aj.	Špatná integrace migrantů většinou v důsledku vlastní neochoty migranta, který má jiné hodnoty atd...
	Finanční náklady bezpečnostních složek určených k prověřování migrantů při žádosti o azyl.	Při získání volebního práva migrantů lze předpokládat vyšší preference levicových stran prosazující vyšší zdanění a přerozdělování.

Tabulka 6 – Vnitřní faktory SWOT analýzy: Současné hrozby migrace v České republice (vlastní zpracování)

Faktory	Váha	Hodnocení	Celkem
Silné stránky			
Propracovaný systém zachycení ilegálních migrantů a jejich umístění do ZZC.	0,15	3	0,45
Česká republika často není pro ilegální migranty cílovou zemí.	0,2	4	0,8
Stabilní postoj vlády ČR a V4 k problematice migrace.	0,25	5	1,25
Etnicky homogenní stát.	0,15	3	0,45
Povinné prvky integrace – zkoušky při žádání o trvalý pobyt, jazykové zkoušky.	0,1	2	0,2
Schopnost rychlého zavedení kontrol vnitřních hranic státu.	0,15	3	0,45
Celkem			3,6

Slabé stránky			
Zranitelnost a zneužívání azylového a migračního systému v ČR.	0,15	-3	-0,45
Nízká politická podpora od okolních zemí, na základě postojů ČR k migraci – odmítání kvót atd.	0,3	-4	-1,2
Slabé slovo v migrační problematice v rámci EU.	0,25	-4	-1
Díky populistickým stranám může docházet k rozdělení společnosti na dva extrémní tábory pro a proti migraci.	0,1	-1	-0,1
Při integraci cizinců nelze vymáhat např. povinnou školní docházku aj.	0,1	-2	-0,2
Finanční náklady bezpečnostních složek určených k prověřování migrantů při žádosti o azyl.	0,1	-2	-0,2
Celkem			-3,15

Nejvýše hodnoceným faktorem v otázce migrace je silný, stabilní a společný postoj ČR a zemí V4. Dalším vysoce hodnoceným bodem je propracovaný systém azylové a migrační politiky. Česká republika prozatím není multikulturním státem.

Nejslabší stránkou České republiky je dle SWOT analýzy nízká opora u ostatních států mimo V4 v migrační politice.

Rozdíl mezi silnými a slabými stránkami je 0,45. Česká republika není i díky propracované azylové politice pro migranty atraktivní cílovou zemí.

Tabulka 7 - Vnější faktory SWOT analýzy: Současné hrozby migrace v České republice (vlastní zpracování)

Faktory	Váha	Hodnocení	Celkem
Příležitosti			
Zajištění osob, zjištění dalších kontaktů, tras a cílových destinací ilegálních migrantů.	0,1	2	0,2
Začlenění migrantů a získání nových pracovních sil, posílení ekonomiky státu.	0,1	3	0,3
ČR dává přednost k technické či humanitární pomoci přímo v zasažených oblastech namísto přijímání migrantů.	0,3	4	1,2
Pozitivní dopad na demografii nebo příliv zahraničních investorů.	0,2	2	0,4
Vyšší příliv finančních prostředků na lepší vybavení bezpečnostních složek, využití financí od EU.	0,1	2	0,2
Posílení vazeb států V4 díky jednotnému postoji např. k relokačním kvótám.	0,2	4	0,8
Celkem			3,1
Hrozby			
Za odmítání kvót hrozí aktuálně státům proces u ECJ a finanční sankce od EU.	0,2	-3	-0,6
Účelově uzavíraná manželství na území ČR.	0,1	-1	-0,1
Zavlečení chorob a nemocí, které již byly v ČR vymýceny.	0,3	-4	-1,2
Střet názorů mezi občany díky rozdílným náboženským vyznáním.	0,1	-2	-0,2
Špatná integrace migrantů většinou v důsledku vlastní neochoty migranta, který má jiné hodnoty atd.	0,2	-3	-0,6
Při získání volebního práva migrantů lze předpokládat vyšší preference levicových stran prosazující vyšší zdanění a přerozdělování.	0,1	-1	-0,1
Celkem			-2,8

Nejvýše hodnocenou příležitostí, jak se vyvarovat přílivu migrantů je humanitární pomoc přímo v jejich domovině, jednotný postoj je navíc příležitostí k ještě intenzivnějšímu posílení vztahů V4.

Největší hrozba je pro Českou republiku v zavlečení chorob, vč. nového koronaviru a špatné začlenění migrantů do společnosti.

Příležitosti a hrozby jsou v problematice migrace na tenkém ledě. Rozdíl je 0,3. Kromě rizika zavlečení chorob je zde také nedostatečná politická podpora v rámci EU.

5.2 SWOT analýza migrace

Jako výstup z této analýzy doporučuji přijmout opatření, která potlačí nejen samotnou migraci na území ČR, ale také v zemích EU, na které má migrační vlna dopad.

Pokud by došlo ke zvýšené koncentraci migrantů na území ČR, je také důležité, aby byla podchycena média. Tím se zamezí k šíření různých xenofobních názorů nebo naopak vzniku radikálního myšlení.

Česká republika nemá bezprostřední zkušenost s migrační vlnou a přílivem migrantů na svých hranicích (na rozdíl od dalšího člena V4 Maďarska), a proto je důležité pracovat na tom, aby byla ČR dobře připravena.

5.2.1 Doporučená opatření z výsledků analýzy

Možností prevence proti migraci je znovuzavedení kontrol na státních hranicích. Další možností, jak migrační vlnu potlačit je poskytnutí humanitární, materiální, finanční a další pomoci pro země, které migrační vlna sužuje.

Obečně je možné doporučit efektivnější zapojení Armády ČR a posílit tak její roli. AČR je zvyklá pracovat díky zahraničním zkušenostem v krizovém prostředí. Navíc je schopna dobře pracovat v multikulturním prostředí s odlišným náboženstvím, jazykem aj. Při humanitárních pomocích zapojit HZS. Navrhuji, aby města a obce spravovala zařízení pro ubytování imigrantů a nemůže tak dojít k překvapení při přílivu většího počtu osob.

Další klíčovou úlohou je zlepšení jazykových dovedností příslušníků PČR a Celní správy, disponování vybavení těchto složek přenosnými identifikačními zařízeními a tím možnost okamžitě identifikovat/zadržet nelegální migranty.

Zřízení hotspotů – tedy zařízení, která urychlují odbavování a registraci imigrantů. Navíc lze díky rozhovorům s imigranty odhalit převaděčské sítě – první kontakt imigranta s převaděčem apod. Dalším doporučením je najmutí expertů na odhalování padělaných dokladů.

5.3 Komparace bezpečnostních strategií zemí V4

V následující kapitole budou porovnány hlavní cíle bezpečnostních strategií, bezpečnostní zájmy jednotlivých zemí, bezpečnostní prostředí a politiku zemí Česká republika, Slovenská republika, Polsko a Maďarsko. Země V4 a porovnání jejich bezpečnostních strategií je zvoleno, protože jejich smýšlení, kultura, politické a bezpečnostní situace jsou podobné.

Bezpečnostní strategie zemí jsou základní dokumenty, které tvoří rámec pro stanovení a sledování cílů v otázce bezpečnosti.

Tabulka 8 - Porovnání bezpečnostních strategií (vlastní zpracování)

BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY	BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE SLOVENSKÉ REPUBLIKY	BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE POLSKÉ REPUBLIKY	BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE MAĎARSKA
BEZPEČNOSTNÍ ZÁJMY			
Rozlišují se dle stupně důležitosti na: životní, strategické (např. zajištění kybernetické bezpečnosti a obrany ČR) a další významné zájmy (posilování zpravodajské ochrany a obrany ČR)	Bezpečnostní zájmy jsou vzájemně propojeny: bezpečnost občanů, jejich práv a svobod, územní celistvost, trvale udržitelný rozvoj, dobré vztahy s partnerskými zeměmi	Bezpečnostní zájmy jsou vzájemně propojeny: ochrana občanů jejich práv a svobod, zajištění národní identity a kulturního dědictví, následují strategické cíle	Bezpečnostní zájmy jsou vzájemně propojeny: svrchovanost státu, ústavní pořádek, hospodářský, sociální a kulturní rozvoj, dodržování lidských práv a svobod
BEZPEČNOSTNÍ HROZBY			

<p>BS popisuje přehledně konkrétní bezpečnostní hrozby v samostatné kapitole na str. 11. ČR obsahuje analýzu bezpečnostního prostředí a řadí sem i hrozby, které nemají přímý dopad na ni, ale také na její spojence.</p>	<p>Slovensko má bezpečnostní hrozby propojeny s bezpečnostním prostředím SR. BS neuvádí, že by byla provedena analýza bezpečnostního prostředí. Hrozby jsou podobného charakteru jako v ČR, ale nejsou přehledně uvedeny, např. v tabulce.</p>	<p>Bezpečnostní hrozby jsou zahrnuty v kapitole Bezpečnostní prostředí Polska, v podkapitolách globální, regionální a národní hrozby. Zajímavostí je, že PL oproti ČR, HUG a SR BS uvádí hrozbu stárnutí populace. Odvětví věnované hrozbám je celkově velmi obsáhlé a místy nepřehledné.</p>	<p>Hrozby jsou uvedeny v čl. III, od bodu č. 27. – č. 38. Hrozby jsou vzájemně provázány také s ochrannými opatřeními, jako BS předchozích zemí.</p>
<p>BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA</p>			
<p>Bezpečnostní politika je</p>	<p>Bezpečnostní politika je</p>	<p>Tématu se věnuje BS v I. kapitole.</p>	<p>Samostatnou kapitolu</p>

<p>uvedena v čl. II. Zakládá na proaktivním přístupu a předvídatelnosti hrozeb, vč. jejich kvalitní analýzy. ČR považuje za nezbytné hájit své bezpečnostní zájmy nejen vně státu, ale také ochranu zájmů svých spojenců. Před vypuknutím konfliktu upřednostňuje diplomatickou cestu. K ochraně svých strategických a bezpečnostních zájmů, postupuje v souladu s hodnotami OSN. Jako základ pro svoji ochranu považuje ČR</p>	<p>uvedena v čl. III, je rozdělena na bezpečnost občana a státu a na stabilitu a předvídatelnost bezpečnostního prostředí. Pevnou bezpečnostní politiku zakládá na stabilních státních orgánech, efektivním působením v mezinárodním prostředí, na podpoře veřejnosti. Za tradiční nástroje bezpečnostní politiky považuje ozbrojené síly SR, zpravodajské služby a IZS. Za stěžejní nástroje k realizaci pevné bezpečnostní</p>	<p>Klade důraz na regionální spolupráci (EU, OSN, NATO, OBSE). NATO je pro Polsko a jeho spojence nejdůležitější hráč ve vojenské a politické spolupráci. USA jsou pro PL nejdůležitější mimoevropský partner. Důležité je pro Polsko uskupení V4 a Výmarský trojúhelník (Polsko, Francie, Německo), na jehož základě posiluje vojenské a ekonomické vztahy.</p>	<p>věnovanou bezpečnostní politice BS neobsahuje, je shrnuta spolu s bezpečnostními zájmy v čl. II. Plně se hlásí k hodnotám NATO a EU, jež považuje za základní kámen bezpečnostní politiky v zemi. Je členem OBSE. S USA pěstuje úzké vztahy, především kvůli zachování angažovanosti USA v Evropě. Mezinárodní role Maďarska uvnitř státu i mimo něj se řídí základními principy solidarity vycházející</p>
---	--	--	--

<p>členství v NATO, OSN, EU, OBSE a dobré vztahy se sousedními zeměmi. ČR ve své BS zmiňuje pouze pojem „partnerské země“, nikoliv konkrétně Visegrádskou skupinu.</p>	<p>politiky považuje členství v OSN, NATO, EU, OECD, OBSE, Rada Evropy, Středoevropská iniciativa a skupina V4, dále mezinárodní dohody aj. Realizovat své bezpečnostní zájmy je SR odhodlaná v souladu s mezinárodními smluvními a politickými závazky.</p>		<p>z OSN. Důležitost členství ve Visegrádské skupině rámci mezinárodní spolupráce a bezpečnostní politiky státu v BS neuvádí.</p>
--	--	--	---

Po porovnání všech strategií se domnívám, že Bezpečnostní strategie ČR, je nejpřehlednější, jelikož poskytuje ke všem porovnávaným odvětvím ucelený přehled. V ostatních strategiích jsou většinou jednotlivé oblasti shrnuty do jednoho celku, Polská strategie má BS nejobsáhlejší, Maďarská BS neobsahuje obsah, tudíž je vyhledání konkrétních pojmů problematictější.

Všechny bezpečnostní strategie uvedených zemí považují bezpečnostní prostředí ve svých zemích za poměrně stabilní. Jsou připraveny v případě konfliktu chránit nejen sebe, ale také své spojence. Celkově hodnotí, že bezpečnostní prostředí se však globálně zhoršilo a je proměnlivé. Všechny státy se opírají o členství NATO a EU. V české BS není zřejmé, že by se kromě akvizičních a vyzbrojovacích programů strategických schopností v rámci NATO a EU opírala o Visegrádskou skupinu i v jiných odvětvích. Maďarsko v celé BS nemá o V4 jedinou zmínku.

ČESKÁ REPUBLIKA

Poslední aktuální verzi Bezpečnostní strategie ČR z roku 2015 se podrobně věnuje kapitola 1. 1. 1

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Poslední BS Slovenské republiky (Bezpečnostná stratégia SR) je z roku 2005, je tedy ze všech zemí V4 nejstarším bezpečnostním dokumentem. Celá BS je rozčleněna na 5 částí. Bezpečnostní systém je zde uveden jako prostředek bezpečnostní politiky. Skládá se ze zahraničně politických, ekonomických, obranných, sociálních, záchrannářských a ekologických států. Za pozornost stojí podkapitola Bezpečnost a obrana štátu, kde jsou vyjmenována konkrétní opatření proti bezpečnostním hrozbám.

POLSKÁ REPUBLIKA

Národní bezpečnostní strategie Polska (Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej), poukazuje na fakt, že bezpečnost země bude záviset na schopnosti účinně implementovat národní zájmy a dosáhnout strategických cílů v současných bezpečnostních podmínkách. Bezpečnost celé

Evropy bude určována čtyřmi hlavními faktory: NATO, EU, strategická přítomnost USA v Evropě a vztahy s Ruskem. PL zdůrazňuje, že ruské postavení do pozice „supervelmoci“ a intenzivní konfrontační politiky Ruské federace (konflikt s Ukrajinou, vč. anexe Krymu), negativně ovlivňuje bezpečnostní situaci v regionu.

MAĎARSKO

Ve své bezpečnostní strategii (Hungary's National Security Strategy) definuje národní cíle, úkoly a komplexní vládní nástroje k prosazování svých národních zájmů. Poslední BS je platná od roku 2014. Bezpečnost pojímá komplexně – (politická, vojenská, ekonomická, finanční, environmentální a bezpečnost osob). Dle dokumentu, ačkoliv má Maďarsko silnou úroveň bezpečnosti po úspěšné euroatlantské integraci, solidarity a spolupráce se spojenci, mohou se v extrémně globalizovaném světě vyskytnout i vzdálené hrozby a dostat se do země velmi rychle. Vnější a vnitřní bezpečnost považuje za jednotnou a vzájemně neoddělitelnou.

6 DISKUZE

Proti hrozbám, jako jsou terorismus, kyberterorismus či migrace je třeba neustále bojovat. Pro úspěšné zvládnutí těchto problémů je potřeba včasná indikace, rychlá reakce a neustálé upozorňování na problémy ve stávající společnosti – integrace cizinců, xenofobní myšlení, nedostatečná informovanost, tlak médií aj.

6.1 Terorismus

Pod pojmem terorismus si představím násilnou činnost, motivovanou náboženským přesvědčením s cílem vyvolat v lidech strach a prosadit své politické či ideologické cíle. Prakticky žádná země není v úplném bezpečí. K tomu, abychom vyhodnotili situaci, zda v České republice hrozí teroristický útok, byla v diplomové práci využita SWOT analýza. Co se týká teroristických útoků, tak i z provedené analýzy vyplývá, že reálnou hrozbu představují tzv. „Lone Wolves“, nedostatečná integrace (nejen) muslimských migrantů do české společnosti, nebezpečí radikalizace ve věznicích a nedostatek zkušeností IZS.

Domnívám se, že Česká republika sama o sobě, není pro teroristy atraktivním cílem (nutno podotknout, že v roce 2015 nás Islámský stát zařadil na mapu tzv. „koalice ďáblů“ mezi úhlavní nepřátele). Tato skutečnost nás ale nemůže udržovat ve vědomí, že můžeme být klidní. Teroristické organizace mohou Českou republiku vnímat jako zdroj pro ilegální obchod se zbraněmi, praní špinavých peněz a k financování terorismu v západní Evropě. Že se nás terorismus až tak netýká, vyvrací i fakt, že pražský imám byl obviněn a odsouzen z financování terorismu, kdy posílal finance svému bratrovi a jeho ženě do Sýrie, kteří jsou zde členy teroristické organizace. Oba bratři byli narozeni v České republice, mají palestinské kořeny. Manželka mladšího z bratrů pocházela ze středních Čech, nikdy k muslimské víře nebyla vedena. Konvertovala k islámu

až po seznámení se stávajícím manželem, kdy začala vyznávat jen právo Šaría a otevřeně prohlašovat, že všechny ostatní bezvěřce nenávidí a zaslouží si smrt. To je pro mě jasný důkaz, že lze zfanatizovat prakticky kohokoliv a islám, pokud je pojat v tomto duchu, může být velmi nebezpečný a týká se každého, kdo není věřící.

Podobný názor zastává i Andor Šándor – bývalý náčelník vojenské zpravodajské služby a uznávaný odborník na bezpečnost, terorismus a krizový management. Pro Eurozprávy v rozhovoru uvedl, že není potřeba úplně vytvářet typologii útočníka a strategii jeho útoku. *„To znamená, že tu jsou lidé, kteří nám chtějí ublížit a jsou dostatečně zradikalizováni a zfanatizováni a připraveni nám ublížit“*(Eurozprávy). Z jeho vyjádření pro mě plyne, že ať už terorista zabíjí pomocí nákladního vozu, nastražené výbušniny či sebevražedným útokem, vybírá si měkké cíle, které chce zasáhnout a na které se lehce dostane. Tímto cílem útoku může být obchodní centrum, škola, nemocnice nebo promenáda podél vody, proto je těžké útoky dopředu indikovat.

Vezmeme-li v úvahu fakt, že k teroristickým útokům dochází i ze strany obyvatel, kteří se v dané zemi narodili (např. pražský imám a jeho bratr – oba narozeni v Praze), je tak otázkou, co vede tyto obyvatele k extremismu a radikálnímu smýšlení. Odpověď nacházím v nedostatečné integraci migrantů. Což vyplývá jako hrozba i v provedené SWOT analýze. Na tuto skutečnost poukazoval také Andor Šándor, kdy v rozhovoru uvedl že: *„My nevíme, proč jsou ti lidi zradikalizováni na našem území. Proč lidi, jejichž rodičům či prarodičům Paříž, Londýn, Bonn daly lepší místo k bydlení, lepší život, než měli v Alžíru, Pákistánu, Tunisu, Maroku a podobně. Proč nás ti lidé nenávidí? Proč nenávidí tu svoji zemi, ve které se už narodili ve druhém, třetím pokolení, vystudovali na těch školách, proč nás nenávidí? My neřešíme fakt, že velké procento muslimů páchá trestnou činností. To jsou všechno sociální jevy, které se podle mého názoru prostě zanedbaly, nechalo se to být tak,*

jak to je. Ted' v kombinaci se zahraničně-politickými eskapádami, které předvádíme, ať je to Libye, Sýrie, Irák, Jemen a podobně, sbíráme hořké plody naší zahraniční politiky a jsme překvapeni, že nás tady ničí vlastní lidé. My nevytvoříme pevnost Evropa, a i kdybychom ji vytvořili a v rámci schengenského prostoru vystavěli patnáctimetrovou zeď, tak nám stačí ti naši vlastní. Bez toho aniž by sem chodil kdokoliv z IS. Ten sem klidně přijde po sociálních sítích. Přesně to, co ti lidé potřebují, najdou na sociální síti“ (Eurozprávy).

Europol (instituce spadající pod EU, jež má za cíl potlačovat násilnou trestnou činnost a organizovaný zločin napříč členskými státy) uvádí, že zvýšenou hrozbu představují pečlivě naplánované útoky ze strany extremistických skupin, které pocházejí ze Středního východu v kombinaci se sítí jednotlivců, kteří se narodili a byli vychováni v EU. Často jsou zradikalizováni ve velmi krátkém časovém období (EUROPOL, 2020).

Pozitivním faktem je, že nemáme přímé zkušenosti s teroristickými útoky, jako jiné evropské metropole např. Berlín, Londýn, Paříž. Čímž nám na straně druhé chybí zkušenosti. I ze SWOT analýzy je patrné, že by Česká republika měla čerpat zkušenosti a znalosti ostatních zemí, které se stali tečem útoků. Posílat vojáky na speciální cvičení se zahraničními jednotkami, do postižených zemí, zapojit také Policii ČR, připravit je na to, co může nastat v ulicích bezprostředně po útoku. Rozvíjet schopnosti a zkušenosti IZS. Další součástí by mělo být zvyšování bezpečnostního povědomí u civilního obyvatelstva. V tomto ohledu vnímám jako obrovské pozitivum členství v EU a NATO. Pokud by na našem území nastal konflikt, lze očekávat pomoc od těchto organizací i ostatních členských států. S členstvím EU souvisí také další problém, který my sami ovlivnit nemůžeme a to je dění mimo Evropskou unii. Tento problém je potřeba řešit v rámci celoevropské úrovně. Terorismus jde ruku v ruce s migrací. Proto ve SWOT analýze byl jako další hrozba uveden schengenský prostor. Funkce

schengenského prostoru je pro mě dvojsečná. Na jednu stranu může pro státy, kam migranti přicházejí představovat příliv nové a levné pracovní síly a možnost posilnit vlastní ekonomiku státu. Civilistům umožňuje snadněji cestovat atd. Na straně druhé je díky volnému pohybu osob prakticky nemožné rozeznat migranta s ekonomickou motivací od migranta, jež přichází násilně prosazovat své náboženské přesvědčení i za cenu lidských životů nevěřících. Příprava samostatných teroristických útoků je velmi těžko odhalitelná. Na místě je také monitorování kybernetického prostoru – nenávistných komentářů a podezřelého chování na sociálních sítích, podněcování k extremismu. Věnovat pozornost by se měla také nápravným zařízením. Věznice jsou vhodným prostředím a prostorem k radikalizaci.

Při zjišťování současné aktivity nejznámějších teroristických organizací jsem narazil na fakt, že přibližně dva roky jejich aktivita v globálním měřítku klesá. I jejich působení v domovských oblastech má nižší intenzitu a zdají se být v útlumu. Do pozadí konfliktů nevidím, ale otázky ve mně vyvolává podepsané příměří mezi Tálibánem a USA. Došlo k němu po 19 letech od vypuknutí války. Podpis znamená odchod amerických vojáků a vojáků organizace NATO ze země. Pro Tálibán je to jedinečná šance k nastolení míru po celém Afghánistánu. Ale bude Tálibán dohodnuté podmínky dodržovat? Jaká je pravděpodobnost, že využije ústup zahraničních vojáků k získání své plné síly na působení v Afghánistánu? Pokud teroristé z této organizace doteď smýšleli radikálně, je vůbec možné, aby díky podpisu svoje uvažování změnili? Domnívám se, že je to začátek cesty, která ale bude poměrně dlouhá a trnitá. Jak již bylo zmíněno, Islám je nejradikálnější a nejkonfliktnější náboženství. Nejsem si v tomto ohledu zcela jist, zda dohoda bude oboustranně a účinně fungovat.

6.2 Migrace

V případě migrace panuje s přijímáním uprchlíků do České republiky ve společnosti většinový nesouhlas. Uprchlíky v ČR obyvatelé nechtějí, mají z nich obavy a nejsou přesvědčeni o tom, že se přizpůsobí naší kultuře, zákonům a zvykům. Možná i díky záběrům z televize, kde jsou často vidět přicházející mladí muži plní sil, jsou lidé přesvědčeni, že neutíkají před válkou ani smrtí a pronásledováním. Do jedné škatulky migranty zařazuje také fakt, že se často chovají neurvale, agresivně a nevděčně. Lidé uprchlíky odmítají přijímat také s ohledem na ochranu svých životů, životů dětí, majetku aj. Obávají se, jaký chaos a nepořádek může nastat. Tím sílí i strach z terorismu, protože jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, těžko můžeme mezi migranty odhalit jednotlivce s úmyslem vykonání teroristického útoku. Islám je obecně radikální náboženství, proto se domnívám, že příliš vstřícným chováním může skutečně dojít k vyššímu přílivu extremistů a radikálních islamistů na území EU a České republiky.

Obecně jsem k tématu přijímání uprchlíků opatrný, nemyslím si, že bychom před tímto problémem měli úplně zavírat oči, ale nejsem zastánce masivního přijímání uprchlíků, ani kvót atd. Domnívám se, že smýšlení Evropanů je zcela odlišné. Evropa je občas v tomto ohledu přirovnávána k římské říši, která se velmi věnovala svojí vlastní administrativě, tvořila zákony nad zákony, až přestala vnímat hrozby, které byly za jejími branami. Nicméně plně podporuji humanitární pomoc v místech, která jsou zasažena boji, chudobou a válkami. I mimo hranice EU.

Podobný názor zastává i současná hlava státu, Miloš Zeman. Ten uvedl, že bychom měli aktivně pomáhat zasaženým krajinám a vytvářet lepší podmínky pro život migrantů v jejich domovinách. Zeman se domnívá, že v evropské společnosti by se migranti díky odlišným kulturám a náboženství necítili komfortně. Pro představu uvádí nešťastnou integraci migrantů v Německu či

Francii, kde vznikají samostatná ghetta těchto uprchlíků, protože se nedokázali do společnosti začlenit (PANENKA & OVČÁČEK, 2016).

K tomuto tématu kupříkladu český politik a ekonom Václav Klaus ve své knize uvádí, že migrace není běžným společenským jevem a v takovém rozsahu není správná. Každý člověk by se dle něj měl integrovat ve své zemi, přijmout ji za svůj domov, založit rodinu a naučit se v ní žít. Emigrace je dle něj extrémní způsob, jakým člověk má řešit své přežití a lepší podmínky pro život (KLAUS & WEIGL, 2017).

Rozeznávám tři druhy migrace – ekonomická tj. zlepšení životní úrovně své a svojí rodiny, dalším typem je migrace za účelem šíření náboženství, třetím druhem migrace je migrant, který ze své země prchá před válkou, pronásledováním, smrtí... tj. běženec/uprchlík.

K vyhodnocení současné hrozby migrace na území České republiky byla využita SWOT analýza. Z jejích výsledků vyplynulo, že ač není Česká republika přímo ohrožena dopadem migrační vlny – jako kupříkladu člen V4 Maďarsko, musí být na případný zvýšený počet migrantů připravena. K tomu by měla být využita mezinárodní spolupráce, speciální výcviky pro IZS. Problematika migrace by měla být pochycena také v kybernetickém prostředí – zachycování radikálních postojů k migrantům aj. Mezi hlavní nedostatky můžeme zařadit to, že Česká republika nemá na půdě EU silné slovo v migrační politice, pro západní státy a orgány EU je v hledáčku díky odmítání kvót aj.

O tom, že o migrantech mezi obyvateli EU panují předsudky a tito lidé se potýkají s nepochopením a problémy od odvětví práce, studia až po bydlení, může být důkazem i fakt, že evropský parlament přijal v březnu 2019 Usnesení Evropského parlamentu o základních právech lidí afrického původu v Evropě (2018/2899(RSP)). Jedná se tedy o vůbec první oficiální uznání specifického

rasismu a diskriminaci, kterému musí čelit lidé afrického původu. V usnesení se např. v článku L až P mj. uvádí tyto důvody:

L. *„vzhledem k tomu, že dospělí a děti afrického původu jsou stále zranitelnější, když jsou zadržováni policií, a v četných případech jsou oběťmi násilí a úmrtí ve vazbě; vzhledem k tomu, že jsou vystaveni rutinnímu rasovému profilování, diskriminačnímu zastavování, prohlídkám a policejnímu sledování v souvislosti se zneužíváním pravomoci v oblasti vymáhání práva, prevence kriminality, opatření proti terorismu nebo kontrol přistěhovalectví“;*

M. *„vzhledem k tomu, že právní prostředky pro případy diskriminace existují a že jsou zapotřebí silné a konkrétní politiky, které by řešily strukturální rasismus, kterému lidé afrického původu v Evropě čelí, mj. v oblasti zaměstnání, vzdělávání, zdraví, trestního soudnictví a účasti na politickém životě a v rámci dopadů migrační a azylové politiky a postupů“;*

N. *„vzhledem k tomu, že lidé afrického původu v Evropě čelí diskriminaci na trhu s bydlením a prostorové segregaci v nízkopříjmových lokalitách se špatnou kvalitou bydlení a stísněnými byty“;*

O. *„vzhledem k tomu, že i když lidé afrického původu v dějinách významně přispěli k vybudování evropské společnosti, přesto velká část z nich čelí na pracovním trhu diskriminaci“;*

P. *„vzhledem k tomu, že lidé afrického původu jsou neúměrně vysoko zastoupeni ve vrstvách s nízkými příjmy evropského obyvatelstva“;*

(Evropský parlament).

Je nutné vnímat skutečnost, že se aktuálně potýkáme s pandemií, ale ve světě se dění nezastavilo. Ekonomika musí fungovat dál, stále jsou zde válečné

konflikty, které jsou popř. vlivem pandemie pozastavené a ani přírodní živly nikam nezmizely. Považuji za jedno z obrovských vítězství, že jsme se na počátku pandemie nemuseli na našem území ještě potýkat s přírodními katastrofami. SARS-CoV-2 dle mého názoru naprosto zastínil informace o situaci migrantů na hranicích Turecka a Řecka, kde jich byly desítky tisíc. Obávám se, že tento konflikt nabírá na síle a jakmile opadne hysterie ze SARS-CoV-2, bude to další výzva, které budeme muset v EU čelit a to dlouhodobě. Vinou koronaviru se sice situace na turecko – řeckých hranicích zklidnila, zastávám však názor, že migranti svoji snahu dostat se do Evropy nevzdají. Do pozadí celé situace nevidím, ale pokud turecký prezident migranty k hranicím uměle naváží, jak zmiňovala některá média, můžeme počítat s další migrační krizí. Vzhledem k současné pandemii považuji migraci jako další rizikový faktor pro šíření viru SARS-CoV-2 mezi obyvateli, ale také zavlečení jiných chorob, které byly již v EU vymýceny. Jak diplomová práce zmiňuje, v EU mezi členskými zeměmi není dosud jednotný postoj k migraci a EU stále hledá komplexní azylové řešení. Dosud neexistuje žádná reforma, která by tuto problematiku vyřešila.

6.3 Komparace Bezpečnostních strategií V4

Komparaci BS V4 bych rád využil k informování a všeobecnému přehledu pro širší veřejnost. Aby tak mohla získat představu o jednotlivých úrovních bezpečnostních strategií zemí V4 a jejich prioritách. Veřejnost by tím získala pohled zemí Visegrádské skupiny na jednotlivá rizika a bezpečnostní výzvy. Slabá místa jednotlivých BS bych eliminoval a silné stránky by naopak pomohli k posílení celkové stability zemí a jejich bezpečnostních prostředí.

Pro mě bylo zajímavé zjištění, že Maďarsko, jako jediná ze zemí V4 staví blaho občanů a veřejného zdraví až na poslední místo. Maďarsko ve své BS klade důraz především na svoje národní hodnoty. Celkově se mi její bezpečnostní strategie

nejevila jako dobře čitelná a přehledná, vyhledávání určitých bodů pro mě bylo obtížnější než v české BS. Maďarsko zde kombinuje vše dohromady a nemá žádný obsah. Jako nejobsáhlejší, ale obsahově nejpodobnější té naší jsem zhodnotil BS Polska. Svým rozsahem je česká bezpečnostní strategie asi polovina polské. Kupříkladu Slovenská republika má sice BS novější, ale dle mého názoru by se měla Českou republikou inspirovat v přehlednosti. První a druhá část ve slovenské strategii se mi zdála velmi podobná, třetí část je odlišná. Česká republika má pro mě bezpečnostní strategii suverénně nejpřehlednější. Ze všech zemí V4 pocítuji, že Maďarsko volí při svém jednání nejtvrďší rétoriku v čele s premiérem Orbánem, proti rozhodnutím EU - např. při rozhodování o kvótách atd. Chování Maďarska přisuzuji faktu, že bylo v době migrační krize roku 2015 nejvíce postiženou zemí V4.

Na základě komparací BS všech zemí V4 jsem usoudil, že si všechny země uvědomují měnící se bezpečnostní situaci ve světě a potřebu na tyto změny účinně reagovat. Jejich bezpečnostní zájmy jsou podobné a předpokládám, že v případě ohrožení jednoho ze států, lze očekávat pomoc od partnerských států V4. Všechny země V4 považují za naprostou klíčovou mezinárodní spolupráci v rámci EU a NATO. Členství ve Visegrádské skupině považuji za výhodu, protože členské státy k sobě mají geograficky i kulturně blízko a mohou tak snadněji prosazovat společné zájmy při jednání s EU. Dalším faktorem dobrých vztahů členských zemí V4 může být bývalý komunistický režim a členství ve Varšavské smlouvě. Nicméně v době migrační krize v roce 2015 Polsko nenásledovalo dohodnutý postoj V4 k odmítnutí kvót. Sice jej po podzimních volbách v roce 2015 opět změnilo k odmítavému, ale vyplývá otázka, zda by v případě dalších stěžejních rozhodnutí nemohlo dojít mezi zeměmi V4 k rozkolu. Ve své knize na tento fakt upozorňuje i Ladislav Cabada a Šárka Waisová, kde zmiňují neformálnost ujednání V4 jako nedostatek, který může v budoucnu znamenat problém (CABADA, WAISOVÁ, 2018).

7 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce byla komparace Bezpečnostních strategií zemí V4 a zhodnocení aktuální hrozby terorismu, kyberterorismu a vlivu migrace na bezpečnost v České republice.

Pro splnění cíle a vyhodnocení aktuální hrozby terorismu a migrace na území ČR byla vytvořena SWOT analýza. V ní byly analyzovány silné a slabé stránky, rovněž příležitosti a hrozby a také navržena možná opatření k potlačení těchto hrozeb. Ve výsledku bylo zjištěno, že silné stránky převyšují nad těmi slabými a lze tak odpovědět na **hypotetickou otázku číslo 1 – Je hrozba migrace a teroristického útoku na území České republiky reálná?** Z výsledků SWOT analýzy vyplývá, že ano, ale nehrozí bezprostředně. Dalším zjištěním diplomové práce je, že i přes sílící vliv ilegální migrace, radikalizace a teroristických útoků na území Evropy i ve světě, není migrace bezprostřední hrozbou pro Českou republiku. Vyplývá, že větším ohrožením bezpečnostního prostředí České republiky a jejích občanů je kyberterorismus, útočící na kritickou infrastrukturu – jako jsou nemocnice, elektrárny, těžební společnosti aj. Dále to jsou epidemiologické hrozby.

Při dokončování diplomové byla Česká republika, EU a celý svět ochromen pandemií SARS Covid-19. Došlo ke zjištění, jak moc jsou i vyspělé státy závislé na dodávkách nejen zdravotnického materiálu z Číny. Pro většinu zemí jde o zcela novou situaci, kdy předpokládám, že po skončení pandemie budou postižené státy více dbát na domácí výrobu strategických výrobků (roušky, respirátory, ochranné pomůcky, léky aj.). Itálie, jakožto třetí nejsilnější ekonomika eurozóny se stala po rozšíření z Číny dočasným epicentrem nákazy, poté ji nahradili USA. Ani v době pandemie se Česká republika nevyhnula kyber útokům. Hackeři v první polovině března 2020 ochromili FN Brno. Útok si

nevyžádal žádné oběti na životech, ale došlo k přerušení provozu nemocnice, přístupu do databáze pacientů, odložení plánovaných operací aj.

Výše uvedená skutečnost je odpovědí na hypotetickou otázku č. 2 – Zda cílí kyberterorismus jen na vládní instituce nebo i na kritickou infrastrukturu? Ve skutečnosti se ukazuje, že hackeri si vybírají pro své útoky nejen vládní instituce, ale také měkké cíle – kupříkladu nemocnice.

Dalším cílem práce byla komparace Bezpečnostních strategií V4. Při migrační krizi v roce 2015 státy V4 v jednání s Evropskou unií jasně formulovaly své specifické potřeby a cíle v oblasti migrační politiky. Tím, že V4 vystupovala jako celek, snadněji tak prosadila své cíle a zdůraznila svůj regionální význam. Jako další stmelující faktor můžeme uvést fakt, že všechny země V4 odmítly systém kvót (tedy přerozdělování migrantů), navrhaných Evropskou unií. Je evidentní, že migrační krizí je ze zemí V4 nejvíce postiženo Maďarsko. Kvóty byly v září 2015 schváleny, s konečnou podobou země V4 nesouhlasily, kromě Polska. Záhy po volbách na podzim 2015, kdy se k moci dostala opoziční konzervativně – sociální a euroskeptická strana Právo a spravedlnost, se Polsko vrátilo opět k odmítavému postoji ke kvótám a sdílelo názory V4. **Tento fakt je odpověď na hypotetickou otázku č. 3 – Zda má členství České republiky v uskupení V4 pozitivní vliv na jednání v rámci EU při řešení migrace?** Ano, jednotnost V4 pomohla hájit zájmy států před EU – avšak stále nelze opomenout suverenitu jednotlivých států (např. prvotní postoj Polska ke kvótám).

Všechny cíle práce byly splněny. Diplomová práce přináší širokospektrální pohled na odvětví terorismu, kyberterorismu, migrace, bezpečnostní prostředí ČR a postoje k bezpečnostní politice zemí V4. Během vytváření diplomové práce se bezpečnostní prostředí v jednotlivých zemích EU i mimo ní měnilo poměrně rychle – uprchlická krize na turecko – řeckých hranicích, vyhlášená pandemie,

zhoršené vztahy České republiky s Ruskem, přetrvávající napětí mezi Tureckem a Sýrií. Svět a jeho bezpečnostní prostředí je velmi proměnlivý aspekt.

Udržování bezpečnosti a stability v České republice vyžaduje nekončící úsilí. Přetrvávající boje a konflikty ve světě, za hranicemi EU, nebezpečně podporují vznik organizovaného zločinu, nelegální migrace, terorismu, kyberterorismu a dalších. Tyto hrozby nikdy zcela nevymizí, ale je nutná odhodlanost v boji proti těmto vlivům, které ohrožují bezpečnost České republiky nebo jejich spojenců.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AČR – Armáda České republiky

BS – Bezpečnostní strategie

ČR – Česká republika

ECJ – Evropský soudní dvůr

EK – Evropská komise

EU – Evropská unie

GTI – Světový index terorismu

HS – Hasičský sbor

ISIL – Islámský stát

IZS – Integrovaný záchranný systém

NATO – Severoatlantická aliance

PKK – Strana kurdských pracujících

PČR – Policie České republiky

OAMP – Odbor azylové a migrační politiky

OBSE – Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

OSN – Organizace spojených národů

PL – Polská republika

SR – Slovenská republika

USA – Spojené státy americké

V4 – Visegrádská skupina

YPG - Lidové obranné jednotky (Kurdové)

ZZC – Zařízení pro zajištění cizinců

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. ADAMEC V., © 2020: *Bezpečnostní systém státu*, (online), [cit. 2019.07.06.], dostupné z: <https://docplayer.cz/9147607-Bezpecnostni-system-statu-ing-vilem-adamec-ph-d.html>
2. ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY ©2020: *Velitelství kybernetických sil a informačních operací*, (citováno). [cit. 24. 02. 2020], dostupné z: <http://www.acr.army.cz/struktura/generalni/kyb/velitelstvi-kybernetickych-sil-a-informacnich-operaci-214169/>
3. BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY ©2019: *Výroční zpráva*, (online). [cit. 2019.11.26], dostupné z: <https://www.bis.cz/public/site/bis.cz/content/vyrocni-zpravy/2018-vz-cz.pdf.pdf>
4. BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY 2001. 2001. Praha: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*.
5. BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY 2003. Praha: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*, 2004. ISBN 80-86345-45-9.
6. BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY 2011. Praha: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*, 2011. ISBN 978-80-7441-005-5.
7. BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY 2015. Praha: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*, 2015. ISBN 978-80-7441-007-9.
8. BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY 1999. Praha: *Agentura vojenských informací a služeb*. ISBN 8086345106.
9. BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE SLOVENSKÉ REPUBLIKY, ©2020 (online), [cit. 2019.11.13], dostupné z: <https://www.vlada.gov.sk/zakladne-dokumenty-riesiace-bezpecnost-slovenskej-republiky/>
10. BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE MAĎARSKA, ©2020 (online), [cit. 2019.11.20], dostupné z: <https://css.ethz.ch/en/services/digital-library/publications/publication.html/157028>
11. BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE POLSKÉ REPUBLIKY, ©2020 (online), [cit. 2019.12.26], dostupné z: <https://www.premier.gov.pl/wydarzenia/decyzje-rzadu/strategia-bezpieczenstwa-narodowego-rzeczypospolitej-polskiej.html>

12. BURTON, L., *Penflip, Folders!*: [online]. Los Angeles, 2016 [cit.2019-09-23], dostupné z:
<https://www.penflip.com/Penflip/blog/blob/master/folders.md>
13. CARR, C.: *Dějiny terorismu: dějiny války proti civilistům*, 1. vydání. Překlad Viktor Faktor. Praha: Práh, 2002. ISBN 80-725-2063-6.
14. CABADA L., WAISOVÁ Š., GÓRKA M., BAUEROVÁ H., GRIESSLER C., UŠIAK J., WALSCH C.: *Bezpečnostní, zahraniční a evropská politika Visegrádské skupiny*. Vydání první. Praha, Togga , 2018. ISBN: 978-80-7476-139-3. 140 – 266 s.
15. ČESKÝ ROZHLAS ©2020: *Co zmůže Evropská Unie proti pandemii koronaviru? Šest otázek a odpovědí k pravomocem Bruselu!* Praha, 2020.
(online) [2020.03.27.], dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/evropska-unie-pandemie-koronavirus-postup-cinnost-mandat-zdravotnicka-politika_2003262003_aur
16. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD ©2020. *Cizinci – nelegální migrace*. 2008 – 2018. (online), [2020.02.14], dostupné z: https://www.czso.cz/csu/cizinci/2-ciz_nelegalni_migrace
17. DAŇKOVÁ, Š.: *RAF – Frakce Rude armady*, Nakladatelství Lidové noviny, 2006, Praha: 2015. ISBN 978-80-7441-005-5.
18. DIVIŠOVÁ V., KOSÁROVÁ D., STOJAR R., FRANK L., NOVOTNÝ A.: *Bezpečnostní prostředí: Sektorová analýza*, UNOB, 2019, ISBN 978-80-7582-093-8 s. 21.
19. ECO, Umberto (ed.). *Dějiny krásy*. Vyd. 1. Přeložila Gabriela Chalupská. Praha: Argo, 2005. ISBN 8072036777.
20. EUROZPRÁVY, GABAL, I. ©2015: *Strach a hysterie kvůli uprchlíkům: Mění se lidé ve zvířata?* (citováno) [cit. 02. 12. 2019], dostupné z:
<https://eurozpravy.cz/domaci/spolecnost/130400-strach-a-hysterie-kvuli-uprchlikum-meni-se-lide-ve-zvirata/>

21. EUROZPRÁVY, ŠÁNDOR, A. ©2016: *Opevnění Evropy už nepomůže. Muslimy, kteří nás nenávidí, tu dávno máme, varuje generál Šándor.* (citováno) [cit. 2020.04.11.], dostupné z: <https://eurozpravy.cz/domaci/spolecnost/162286-opevneni-evropy-uz-nepomuze-muslimy-kteri-nas-nenavidi-tu-davno-mame-varuje-general-sandor/?fbclid=IwAR3GlVj5LQONIrSceWznVdI3YbaqaZGufg0OyGMhleuln6m5YFeWZUNihoo>
22. EVROPSKÉ HODNOTY ©2019 HOKOVSKÝ, R. a JANDA J.: *Bezpečnostní strategie ČR 2015: Kvalitní koncepce, které by se politici měli držet.* In: *Think-tank Evropské hodnoty* (online). [cit. 2019-12-12], dostupné z: <http://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2015/02/Koment%C3%A1%C5%99-BS-2015.pdf>
23. EVROPSKÝ PARLAMENT, ©2020: *Usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. března 2019 o základních právech lidí afrického původu v Evropě (2018/2899(RSP))*, (online), [cit. 2020. 04. 11], dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0239_CS.html?redirect
24. FARMER, B., Telegraph ©2019. *Everything we know about the Isil attackers: Who is Salah Abdeslam and who were the Paris terrorists?* (online). [cit. 2019.06.03]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/france/11996120/Paris-attack-what-we-know-about-the-suspects.html>
25. FRANK, Jan. *Konflikt v Severním Irsku*. 1. vyd. Praha: Triton, 2006. 222 s. ISBN 80-7254-735-6.
26. FRONTEX ©2020, *Hlavní úkoly* (citováno), [cit. 2020.04.07], dostupné z: <https://frontex.europa.eu/cs/co-delame/hlavni-ukoly/>
27. GLOBAL TERRORISM INDEX ©2019: *Measuring The Impact Of Terrorism*. (online), dostupné z: visionofhumanity.org/app/uploads/2019/11/GTI-2019web.pdf

28. HORÁK, R.: *Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu: Prevence řešení mimořádných krizových situací*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-827-7.
29. HOKOVSKÝ, R. a JANDA J. ©2019. *Bezpečnostní strategie ČR 2015: Kvalitní koncepce, které by se politici měli držet. Think-tank Evropské hodnoty* (online). [cit. 2019.05.06]. Dostupné z: <http://www.evropskehodnoty.cz/wp->
30. IDNES CZ. ©2020. SUK, P.: *Stuxnet – vir který napadl iránský jaderný program*. (online), 2017 [cit. 2019-11-22], dostupné z: <https://pavelsuk.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=598263>
31. JANSSEN, M.: *Critical Factors for Open Data Publication and Use*. 2015. (online) [cit. 2019-11-22], dostupné z: [https://www.researchgate.net/publication/290440325 Critical Factors for Open Data Publication and Use A Comparison of City-level Regional and Transnational Cases](https://www.researchgate.net/publication/290440325_Critical_Factors_for_Open_Data_Publication_and_Use_A_Comparison_of_City-level_Regional_and_Transnational_Cases)
32. KANCELARIA PRESEZA RADY MINISTRÓW, ©2020: *Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej*, (online), [cit. 24. 02. 2020], dostupné z: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=2ahUKEwi7_q6xo-DoAhVwA2MBHb4JDIUQFjAAegQIAxAB&url=https%3A%2F%2Fwww.bbn.gov.pl%2Fftp%2FSBN%2520RP.pdf&usg=AOvVaw1TCVnRc11yccNo1DwEPrea
33. KLAUS V., WEIGL J.: *Europe All Inclusive: A Brief Guide to Understanding the Current Migration Crisis*. Praha, Institut Václava Klause, 2017. ISBN 978-80-75-42-031-2.
34. KOTLÁN, P.: *Demokracie ve stínu, Institut vzdělávání Sokrates*, 2003. ISBN: 80-86572-07-2.
35. KOVÁČIK, B.: *Neorealistická systémová teória stability v kontexte teoretických prístupov k skúmaniu medzinárodných*. *Bezpečnostné forum '08: zborník*

- príspevkov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou, Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, s. 17-24.
36. LEPIČ, M.: *Geografické a socioekonomické aspekty separatizmu ve Španělsku – případová studie Katalánsko a Baskicko*. Magisterská práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK. 2012, 131 s.
37. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY ©2020, SBÍRKA ZÁKONŮ: *Trestní zákoník*. (online), [cit. 2020. 04. 07], dostupné z: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=2ahUKEwiU6paT5tboAhXHiFwKHcVaAQ0QFjAAegQIARAB&url=https%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2Fsb011-09-pdf.aspx&usq=AOvVaw0cn09akNCoMgFwIPkjOJeS>
38. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY ©2020: *Pandemický plán*. (online), [cit. 2020.03.27.], https://www.mzcr.cz/verejne/dokumenty/pandemicky-plan-ceske-republiky_5520_5.html
39. NÁRODNÍ ÚŘAD PRO KYBERNETICKOU BEZPEČNOST ©2020. (citováno), [cit. 2020.02.04.], dostupné z: <https://nukib.cz/cs/o-nukib/o-uradu/>
40. NEJČASTĚJŠÍ ZPŮSOBY ZASTAVENÍ ÚTOKŮ V ROCE 2018. *Ministerstvo vnitra.cz* (online) [cit. 2020. 10. 01.], dostupné z: (<https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/prehled-teroristicky-utoku-za-rok-2018.aspx>)
41. O'BRIEN, B.: *Dlouhý boj: IRA & Sinn Féin: od ozbrojeného boje k mírovým rozhovorům*. Přeložil Andrea POLÁČKOVÁ. Brno: Zvláštní vydání, 2003. 412 s. ISBN 80-85436-76-0.
42. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY © 2019, GRECMANOVÁ R.: *Nelegální migrace v ČR v období od 1. 1. 2019 do 30. 09. 2019*. (online) [cit. 2020.02.17], dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/nelegalni-migrace-v-cr-v-obdobi-od-1-1-2019-do-30-9-2019.aspx>

43. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY © 2019, RENDLOVÁ, K.: *Opatření Policie České republiky na česko - rakouských hranicích*. (online) [cit. 2019-04-14], dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/opatreni-policie-ceske-republiky-na-cesko-rakouskych-hranicich-504221.aspx>
44. PACHATELÉ ÚTOKŮ V ČLENSKÝCH STÁTECH EU ZA ROK 2018. MVCR.cz (online) [cit. 2020. 10. 02.], dostupné z: (<https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/prehled-terroristicky-utoku-za-rok-2018.aspx>)
45. PÁNA L., STRNAD Š.: *Vnitropolitické a zahraniční politické bezpečnostní aspekty státu*, Vysoká škola evropských a regionálních studií, Tribun, 2014. ISBN: 978-80-87472-68-2.
46. PANENKA R., OVČÁČEK J.: *Tato země je naše*. Praha, Olympia, 2016, ISBN 978-80-7376-442-5.
47. REICH C P., GELBSTEIN E.: *Law, policy, and technology: cyberterrorism, information warfare, and Internet immobilization*. Hershey, PA: Information Science Reference, 2012. ISBN 1615208313.
48. RITCHIE H., HASSEL J., APPEL C., ROSER M., ©2019: *Terrorism* (online), [2020. 05. 01.], dostupné z: <https://ourworldindata.org/terrorism>
49. SLÁDKOVÁ, L., ©2015, *Mezinárodní organizace pro migraci* (citováno), [cit. 02. 12. 2019], dostupné z: <https://video.aktualne.cz/dvtv/reseni-problemu-migrace-vojaci-v-libyi-rika-expertka/r~d8810308e82111e485d7002590604f2e/>
50. STRMISKA, Maxmilián. *Smrtonosné vlastenectví: etnicko-politický terorismus v Baskicku a Quebecu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001. 112 s. ISBN 80-210-2721-5.
51. SVOJTKA & CO.: *Encyklopedie světový terorismus*. Vyd. 1. Praha: Svojtka & Co., 2002. 536 s. ISBN 80-7237-340-4.
52. SWOT analýza v Excelu [online]. © Fotis Fotopulos 2011 [cit. 2020-05-08]. Dostupné z: <http://excel-navod.fotopulos.net/swot-analyza.html>.

53. ŠÍRA J.: *Ruská agrese proti Ukrajině*. Praha, Karolinum, 2017, ISBN 978-80-246-3711-2.
54. TELEVIZE NOVA ©2020: SKANDÁL V US ARMY: *Vir Stuxnet jsme vyvinuli my, prozradil americký generál! A teď ho za to vyšetřují*. (online), [cit. 2019-11-22], dostupné z: <http://tn.nova.cz/clanek/zpravy/zahranici/vir-stuxnet-jsme-vyvinuli-my-prozradil-americky-general-a-ted-ho-za-to-vysetruji.html>
55. TERORISTICKÉ ÚTOKY DLE LOKACE V ROCE 2018. MVCR.cz (online) [cit. 2020. 11. 02.], dostupné z: (<https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/prehled-teroristicky-utoku-za-rok-2018.aspx>)
56. TERRORISM & POLITICAL VIOLENCE RISK MAP 2019. *Riskadvisory.com* (online). [cit. 2020.01.02.], dostupné z: <https://www.riskadvisory.com/campaigns/terrorism-political-violence-risk-map-2019>
57. URBANOVÁ ANNA, IROZHLAS ©2020: *Co zmůže Evropská unie proti pandemii koronaviru? Šest otázek a odpovědí k pravomocím Bruselu*. (citováno) [cit. 2020. 04. 25.], dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/zpravy-svet/evropska-unie-pandemie-koronavirus-postup-cinnost-mandat-zdravotnicka-politika_2003262003_aur
58. ÚŘAD VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2020: *Bezpečnostná stratégia SR*, (online), [cit. 24. 02. 2020], dostupné z: <https://www.vlada.gov.sk/zakladne-dokumenty-riesiace-bezpecnost-slovenskej-republiky/>
59. VYŠETŘOVANÉ KYBER KRIMINÁLNÍ PŘÍPADY V ČR MEZI ROKY 2011 A 2019. MVCR.cz (online) [cit. 2020. 11. 02.], dostupné z: (https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/prehled-teroristicky-utoku-za-rok-2018.aspx?fbclid=IwAR3uV_bBpAU6a0ehG-CiyvRuu-D5GgdcOrQ_G8VwUGVXtPiAA586zN1Fi9E)
60. VÝVOJ NELEGALNÍ MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICE V ROCE 2008 – 2018. CZSO.cz (online) [cit. 2020. 19. 02.], dostupné z: (https://www.czso.cz/csu/cizinci/2-ciz_nelegalni_migrace)

61. VÝVOJ NELEGALNÍ MIGRACE NA ÚZEMÍ EU.

CONSILIUM.EUROPA.eu (online) [cit. 2020. 27. 02.], dostupné z:

<https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/irregular-arrivals-since-2008/>

62. WILD CH., WEINSTEIN S., MacEWAN N., GEACH N.: *Electronic and Mobile Commerce Law*. Hatfield, Velká Británie, University Of Hertfordshire Press, 2011. ISBN 978-1907396014

63. WORLD MILITARY SPENDING ©2019: *Increases in the USA and Europe, decreases in oil-exporting countries*. Stockholm international peace research instituce. (online) [cit. 2019. 29. 06.], dostupné z:

<https://www.sipri.org/media/press-release/2017/world-military-spending-increases-usa-and-europe>

64. ZPŮSOBY ÚTOKU ZA ROK 2018. MVCR.cz (online) [cit. 2020. 14. 02.],

dostupné z: (<https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/prehled-teroristicky-utoku-za-rok-2018.aspx>)

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Bezpečnostní systém České republiky (1).....	31
Obrázek 2 - Pachatelé útoků v členských státech EU za rok 2018 (44).....	35
Obrázek 3 - Způsoby útoku za rok 2018 (64)	36
Obrázek 4 - Nejčastější způsoby zastavení útoku v roce 2018 (40).....	38
Obrázek 5 - Teroristické útoky dle lokace v roce 2018 (55).....	38
Obrázek 6 – Mapa terorismu za rok 2019(27)	39
Obrázek 7 – Měření dopadu terorismu na jednotlivé země (27).....	39
Obrázek 8 - Vyšetřované kyber kriminální případy v ČR mezi roky 2011 a 2019 (59).....	44
Obrázek 9 - Sektorová analýza bezpečnostního prostředí (18)	54
Obrázek 10 - Vývoj nelegální migrace v České republice v roce 2008 – 2018 (60).....	59
Obrázek 11 - Vývoj nelegální migrace na území EU (61).....	59

11 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1 - Světové pandemie (38).....	16
Tabulka 2 - SWOT analýza: současného stavu hrozby terorismu v České republice (vlastní zpracování).....	63
Tabulka 3 - Vnitřní faktory SWOT analýzy: Současný stavu hrozby terorismu v České republice (vlastní zpracování).....	65
Tabulka 4 - Vnější faktory SWOT analýzy: Současný stav hrozby terorismu v České republice (vlastní zpracování).....	67
Tabulka 5 - SWOT analýza: současné hrozby migrace v České republice (vlastní zpracování).....	70
Tabulka 6 – Vnitřní faktory SWOT analýzy: Současné hrozby migrace v České republice (vlastní zpracování).....	71
Tabulka 7 - Vnější faktory SWOT analýzy: Současné hrozby migrace v České republice (vlastní zpracování).....	73
Tabulka 8 - Porovnání bezpečnostních strategií (vlastní zpracování).....	76